

Naš tednik

Koroška

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

DOBRA KNJIGA:

Naročite povest

„Jamnik“

Do 1. oktobra 7 šilingov

4. leto / številka 39

V Celovcu, dne 25. septembra 1952

Cena 1 šiling

Kander je govoril

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o razgovoru avstrijskega kanclerja, g. dr. Figla, z jugoslovanskimi časnikiarji dne 13. septembra na Dunaju. Da je g. kancler posebno naglasil izboljševanje razmer med Avstrijo in Jugoslavijo, je razumljivo vsakomur, ki ima interes na vsaj normalnih, če ne prijateljskih odnosih med dvema sosednjima državama.

Ker pa je g. kancler v svojih izjavah posegel tudi v koroško vprašanje in posebno opisal življenjske razmere koroških Slovencev, je nujno, da tudi Slovenci do teh izjav zavzamemo svoje stališče.

Svobodi in dostojanstvu človeka odgovarja tudi svoboda in dostojanstvo naroda. Ker se je g. kancler s svojo udeležbo na katoliškem shodu na Dunaju priznal k načelom shoda samega, je s tem potrdil tudi svobodo in dostojanstvo naroda.

Prepričani smo, da ni ne ena in ne druga prizadetih sosednih držav upravičena, da se pogaja o usodi koroških Slovencev v njihovi odsotnosti. Nočemo biti živinčce, katero je privezal prodajalec na živinskem trgu k drogu, kjer si je živinčce ogledal kupovalec. Nato pa sta kupec in prodajalec sedla v gostilno in se menila za ceno tega živinčeta. Koroški Slovenci, kot prizadeti tretji, hočemo biti pri tovrstnih razgovorih udeleženi, ker samo mi vemo, kje nas čevlji žuli, kje so najhujše rane, prizadete narodnemu telesu v preteklosti in sedanjosti.

Mi, koroški Slovenci, vemo, da odgovornost za razmere v deželi odklanja tako dunajska kakor tudi koroška vlada. V dokaz temu priobčujemo v originalu zgodovinski dokument, ki to dejstvo izpričuje.

Ta dokument je v razgovoru dne 28. oktobra 1950 z zastopniki Narodnega sveta koroških Slovencev sam bivši državni predsednik dr. Renner označil kot „Rechtsverweigerung“, kakor si je ne more dovoliti nobena država.

Sam predsednik države dr. Renner je takoj v naslednjih dneh posegel v celotno vprašanje in tako je bil tedaj Narodni svet pozvan od koroškega deželnega glavarja, da predloži predlog za ureditev ustanove, ki bi bila v manjšinskih vprašanjih pristojna. Dne 22. 12. 1950 smo izročili tako vladi na Koroškem kakor tudi vladi na Dunaju tak osnutek za Narodnostno komisijo in za Narodnostni urad. Narodnostna komisija naj bi obstojala iz štirih članov, dveh Slovencev in dveh Nemcev. Narodnostni urad pa naj bi izvajal sklepe Narodnostne komisije. Skoraj dve leti sta pretekli in do danes nismo doživeli, da bi ali vlada predlog zavrnila ali pa ga nadomestila s svojim protipredlogom. Razen par časopisnih napadov, ki so bili polni zavijanj, nismo slišali ničesar več.

Pravni položaj je torej tudi v septembru leta 1952 tak, kakor je bil februarja 1950 na podlagi zgornjega pisma in ga je predsednik dr. Renner označil kot „Rechtsverweigerung“. Nimamo torej ne v deželi in ne v državi urada ali mesta, ki bi bilo pristojno za reševanje slovenskih vlog. Razumljivo je torej, da ostanejo naše vloge nerešene.

Samo nekatere vloge hočemo v tej zvezi navesti.

Ponovno smo zahtevali, da se mora na Koroškem urediti vprašanje nadzorstva dvojezičnih šol tako, da se bodo predpisi res izvajali. Pri vsaki priliki smo na Dunaju in tudi na Koroškem v tem vprašanju ponavljali zahtevo in predloge.

Nerešena je vloga glede slovenske gimnazije. Izgovarjali so se in se izgovarjajo na neke svoje številke, ki so jih na tajinstven način skuhal. Dejstva pa govorijo vse drugače. Če namreč primerjamo število slovenskih in nemških otrok na Ko-

DER LANDESHAUPTMANN
FÜR KÄRNTEN
Zl. LH- 385/1950
An den

Rat der Kärntner Slowenen,
Narodni svet koroških Slovencev

Klagenfurt
Viktringerring 26

Bezüglich Ihrer Eingabe an die Bundesregierung in Angelegenheit der Minderheitenfragen gebe ich Ihnen abschriftlich die Mitteilung des Herrn Bundeskanzlers bekannt.

„Die Bundesregierung hat von dem Wunsche des Rates der Kärntner Slowenen Kenntnis genommen, innerhalb des Amtes der Kärntner Landesregierung ein Volksgruppenreferat zu errichten. Ohne den Entschliessungen des Landeshauptmannes von Kärnten, dem gemäß dem Bundesverfassungsgesetz vom 30. Juli 1925, B.G.B. Nr. 289, betreffend Grundsätze für die Errichtung und Geschäftsführung der Ämter der Landesregierung ausser Wien, die Geschäftseinteilung des Amtes der Landesregierung obliegt, vorgreifen zu wollen, ist die Bundesregierung seit eh und je bestrebt, den Schutz der Minderheiten im Sinne der bestehenden völkerrechtlichen und staatsrechtlichen Verpflichtungen sicherzustellen. Die Bundesregierung hat daher keine Bedenken, wenn ein derartiges Referat im Amte der Landesregierung eingerichtet wird. Der Vorschlag, in der Stufe der obersten Organe des Bundes, also der Bundesministerien, dieses allenfalls zu bildende Volksgruppenreferat des Amtes der Kärntner Landesregierung einer Zentralstelle zu unterstellen, begegnet insofern verfassungsrechtlichen Schwierigkeiten, als der Minderheitenschutz, soweit nicht aussenpolitische Belange in Frage kommen, die ohnehin durch das Bundeskanzleramt wahrgenommen werden, mannigfaltige Verwaltungsgebiete berührt und im Zusammenhang mit diesen wahrzunehmen ist (vergl. z. B. Schule, Sprache, Vereine usw.). Die rechtliche und politische Verantwortlichkeit für die Beobachtung der Minderheitenschutzvorschriften auf allen diesen Verwaltungsgebieten obliegt dem jeweils ressortmäßig zustehenden Bundesminister.“

Die Bundesregierung wird aber im Rahmen ihrer Verpflichtungen dafür sorgen, dass der Minderheitenschutz auf allen Verwaltungsgebieten, auf denen er völkerrechtlich und staatsrechtlich sicherzustellen ist, garantiert wird.

Ich ersuche, den Rat der Kärntner Slowenen in geeigneter Weise von obigen Mitteilungen in Kenntnis setzen zu wollen.

Figl e.h.

Ich habe hinzuzufügen, dass die Minderheitenfragen im vollen Umfange Bundesangelegenheiten sind. Die Kärntner Landesregierung wird nicht ermangeln auch ihrerseits alles zur Befriedigung dienende zu tun.

Der Landeshauptmann:

roškem, bomo pri vsem pomanjkljivem zapisovanju po šolah vendar morali ugotoviti, da je na ljudskih šolah 9.77 odst. slovenskih otrok. Na glavnih šolah jih je le še 5 odst., čeprav gre po šolski statistiki tudi iz dvojezičnih šol polovica otrok na glavne šole. Isto razmerje imamo tudi po nemških okrajih. Torej teh 5 odst. ne odgovarja resnici.

Število dijakov na srednjih šolah izkazuje v tekočem šolskem letu 3.700 dijakov. Če vzamemo torej za podlago število Slovencev na ljudskih šolah (9.77 odst.), bi morala

slovenska srednja šola šteti vsaj 360 dijakov. Če vzamemo številko iz glavnih šol, pa bi prišli na kakih dve sto dijakov za slovensko gimnazijo.

Ponovno smo zaprosili, da bi slovenski gospodinjiski šoli upoštevali v deželnem proračunu, kakor to delajo pri nemških gospodinjiskih šolah.

Zahtevali smo slovensko kmetijsko šolo.

Zahtevali smo priznanje sloven-

Zopet in zopet smo se oglašali pri vseh pristojnih uradih in rešitve ni bilo, ker je biti ni moglo, kajti gornje pismo izpričuje, da ni v državi pristojnega mesta ali urada za reševanje tovrstnih vprašanj in vlog.

Na žalost pa moramo ugotoviti, da smo se v eni stvari res motili in nam je to g. kancler pojasnil šele v razgovoru z jugoslovanskimi časnikiarji. Izraz našega ugodnega položaja v deželi sta po tej izjavi imeni Ferlič in Zagajšek v koroški deželni vladi. Sicer oba gospoda dobro poznamo, vendar nismo vedeli, da sta slovenska zastopnika v koroški deželni vladi. Če je g. kancler govoril resnico, tedaj seve sedaj s tem in na tem mestu oba imenovana gospoda pozivamo, da se vendar po dolgih letih pojavita pred javnostjo s slovenskim programom. Sicer ni rečeno, da bi se s takim programom tudi strinjali, vendar mora tak program dokazovati, da hočeta gospoda skrbeti za gospodarske, kulturne in politične potrebe koroških Slovencev. Če pa imenovana gospoda tega ne storita, tedaj moramo ugotoviti, da je gospod kancler govoril neresnico. Sicer pa bi gospod kancler lahko navedel še več imen koroške deželne vlade. Seveda bi se v tem slučaju zopet pojavila nova težava, ker se verjetno ne bi mogli odločiti, v kateri izmed predvidenih devetih koroških „šprah“ bi se morali potem meniti in razgovarjati, posebno če se vsedemo k mizi tu na Koroškem. Drugod pa — posebno izven dežele, kakor vemo — gospodje govorijo kar lepo slovensko.

Ob sklepu moramo vsekakor ugotoviti, da se zelo čudimo, da gospod kancler dejanske razmere v deželi tako slabo pozna, čeprav smo mu zadeve ponovno tolmačili. Prva in osnovna podlaga vsakemu reševanju vprašanj in problemov je poznanje tega vprašanja in pa resnica. Radi tega ponovno naglašamo, da naj bi vsi ostali pri resnici.

Anthony Eden na Dunaju

Po razgovorih britanskega zunanjega ministra, Anthonyja Edena, z jugoslovanskim ministrskim predsednikom v Beogradu, je odpotoval brit. zunanji minister v Dubrovnik v Dalmacijo. V ponedeljek pa je bil gost maršala Tita na Bledu. Tam sta se razgovarjala oba politika še enkrat o sodelovanju Jugoslavije v obrambni zvezi zapadnih držav, o gospodarski in vojaški pomoči Zapada Jugoslaviji in po o rešitvi tržaškega vprašanja. Seveda pri nobenem teh vprašanj še ni prišlo do končne odločitve. — Pri svojem obisku v Jugoslaviji je britanski zunanji minister izročil Titu povabilo britanskega ministrskega predsednika Winston Churchilla, da pride v London. Ta obisk pa verjetno ne bi bil pred bodočim poletjem.

Z Bleda je prispel britanski zunanji minister v torek opoldne na Dunaj. Še v torek popoldne je obiskal zveznega predsednika dr. T. Körnerja, zveznega kanclerja dr. ing. Figla in zunanjega ministra dr. K. Gruberja. Z vsemi se je razgovarjal britanski zunanji minister o zadevah, ki so važne za Vel. Britanijo in za Avstrijo. Po razgovorih na Dunaju odpotuje britanski zunanji minister na Koroško, kjer ostane do nedelje.

V zvezi s temi obiski piše londonski dnevnik „Times“: „Niti v Beogradu niti na Dunaju ni nobeno važno mednarodno vprašanje tako blizu rešitve, da bi ga mogla rešiti že sama navzočnost zunanjega ministra Edena. Pomen njegovega potovanja je v zagotovilu, da bo Vel. Britanija vključila koristi Jugoslavije in Avstrije v svojo zunanjo politiko.“

Prihod brit. zunanjega ministra na Koroško pozdravljamo tudi koroški Slovenci in upamo, da se bo kot predstavnik zasedbene oblasti na Koroškem zanimal tudi za resnični položaj koroških Slovencev.

ščine kot drugega deželnega jezika.

Zahtevali smo slovensko zastopstvo v avstrijski Unesco-komisiji, kakor to predvidevajo tudi pravila te ustanove. Zahtevali smo popravilo škode na kulturnem področju, ki je bila predvsem povzročena radi izropanja vseh slovenskih knjižnic.

Politični teden

Po svetu . . .

Na Daljnem Vzhodu

V zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o pogodbi, ki sta jo podpisala v Moskvi kitajski zunanji minister Ču-En-Laj in pa sovjetski zunanji minister Višinski. Po tej pogodbi obdrži Sovjetska zveza še nadalje pomorsko oporišče na Daljnem Vzhodu, trdnjavo Port Arthur. To pa omogoča Sovjetski zvezi, da zaradi omogočanja in zavarovanja zvez s to trdnjavo še nadalje pošilja svoje čete v Mandžurijo. V pogodbi je rečeno, da obdrži Sovjetska zveza Port Arthur tako dolgo, dokler ne bo sklenjena mirovna pogodba med Sovjetsko zvezo in Japonsko. Z drugimi besedami se to pravi, tako dolgo, dokler bo to želela Sovjetska zveza, ker ona odloča, kdaj bo sklenjena mirovna pogodba z Japonsko.

Gotovo je v pogodbi med Sovjetsko zvezo in komunistično Kitajsko še več drugih točk, za katere bi bilo zanimivo vedeti. Saj so bili v odposlanstvu komunistične Kitajske v Moskvi številni strokovnjaki za železnice, ceste, industrijo, kmetijstvo in vojaško obrambo. Vendar doslej še ni bilo mogoče zvedeti, kaj ta pogodba vsebuje. To bo mogoče zvedeti šele iz dejstev samih tekem mesecev in mogoče tudi šele tekom let. Gotovo pa je, da ima Kitajska vedno manj besede in da prehaja popolnoma pod vpliv Sovjetske zveze.

Avstrijska pogodba

Bilo je 1. novembra pred devetimi leti. Takrat so v Moskvi sklenili zastopniki Združenih držav, Velike Britanije in Sovjetske zveze, da vzpostavijo spet Avstrijo v mejah, kakor jih je imela leta 1938. Te samsotnosti pa Avstrija še danes nima, ker še ni sklenjena avstrijska državna pogodba in tudi še ni Avstrija sprejeta med člane Organizacije združenih narodov. Za dan 29. septembra je sklicana v London seja namestnikov zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Na tej seji naj bi se nadaljevali razgovori o sklenitvi avstrijske državne pogodbe. Ni pa še danes gotovo, ali bo do te seje sploh prišlo, ker sovjetska vlada še ni odgovorila, če se bo njen zastopnik te seje udeležil. Gotovo pa je, da bodo v Moskvi do takrat dobro preštudirali odgovor, ki ga je izročila avstrijska vlada sovjetskemu visokemu komisarju v Avstriji zaradi njegovih očitkov, da je Avstrija danes reakcionarna in nedemokratska država. Avstrijska vlada seveda te obdolžitve zavrača.

Medtem je izročila brazilska vlada Organizaciji združenih narodov spomenico, v kateri poziva Glavno skupščino te organizacije, naj razpravlja na svojem zborovanju tudi o avstrijskem vprašanju. To zasedanje Glavne skupščine združenih narodov se prične 15. oktobra. Bo pa trajalo gotovo preko novega leta, ker je na dnevnem redu okrog 70 točk. Seveda je veliko vprašanje, če bodo mogle države v Organizaciji združenih narodov kaj posebnega ukreniti, ako Sovjetska zveza na to ne pristane.

Združene evropske države

Misel Združenih evropskih držav je v zadnjem tednu spet močno napredovala. Zborovanje držav Montanske zveze je namreč sklenilo, da je treba predložiti do 10. 3. prihodnjega leta osnutek **ustave Združenih evropskih držav**. Gotovo je, da bo treba premagati še veliko in velike težave. Razveseljivo pri tem je, da je ameriški zunanji minister Acheson obljubil v imenu Združenih držav pri ustvarjanju Združenih evropskih držav vso podporo. Manj pa je razveseljivo, da Velika Britanija hodi še vedno svoja pota in da je manj naklonjena preveč ozki povezanosti med evropskimi državami. Pri tem vodijo Veliko Britanijo gotovo in predvsem opirajo na izvenevropske države britanske državne skupnosti.

Dvoje vprašanj je danes v Srednji Evropi, katerih rešitev bi bila nujna in vendar je zelo težko najti zadovoljivo rešitev. To je vprašanje Posarja in pa vprašanje Trsta. Medtem ko je bilo vprašanje Posarja v ospredju prejšnji teden, pa je ta teden stopilo v ospredje predvsem vprašanje Trsta. To predvsem zaradi obiska britanskega zunanjega ministra Edena v Jugoslaviji. Že pred svojim odhodom v Jugoslavijo se je Anthony Eden razgovarjal v Strassburgu z italijanskim ministrskim predsednikom De Gasperijem in je tam zvedel za italijansko stališče, v Jugoslaviji je te dni mogel zve-

deti za jugoslovansko stališče. Medtem ko se je De Gasperi zavzemal končno za plebiscit na Tržaškem ozemlju, pa je predlagal maršal Tito najprej skupno italijansko-jugoslovansko upravo Svobodnega tržaškega vprašanja. Ko pa Italija tudi na ta predlog ni pristala, je predlagal maršal Tito, da naj reševanje tržaškega vprašanja zaenkrat odloži.

Bližnji vzhod se ne more pomiriti. V Perziji Mosadek še vedno nasprotuje ameriško-britanski ponudbi zaradi ureditve petrolejskega vprašanja. V Egiptu se trudi general Nagib, kako bi izvedel demokratizacijo dežele. In sedaj je na vrsti še Libanon. Zglede, da je tudi tam po vzgledu v Egiptu prisilila vojska predsednika države, da je odstopil. Vlado je izročil politikom, ki so pod vplivom vojske in za začetek prihodnjega leta so zaenkrat obljubljene nove volitve predsednika države.

. . . in pri nas v Avstriji

Po odstopu pravosodnega ministra dr. O. Tschadeka je prevzel vodstvo pravosodnega ministrstva predsednik višjega deželnega sodišča na Dunaju dr. Josef Gerö. Ta je bil pravosodni minister že pred dr. Tschadekom in velja za nepristranega strokovnega uradnika, četudi je po mišljenju bližje socialistom. — Pri prevzemu ministrstva je novi pravosodni minister izjavil, da bo njegova skrb predvsem zvišanje nepristranosti v pravosodju in pa pospeševanje poslovanja v pravosodju. Za oboje pa so potrebni dobro izvežbani uradniki in predvsem dobri sodniki.

Ker prihajamo v volilno dobo, ni pričakovati, da bi bilo mogoče predložiti poslanski zbornici v obravnavanje in odobritev kake važnejše zakone. Te bo treba odložiti za novo poslansko zbornico. Pač pa bo medtem predložil novi pravosodni minister — tako je izjavil — v obravnavo zakonske

Pomen katoliškega shoda

Radio „Glas Amerike“ je takole označil pomen katoliškega shoda na Dunaju:

„Od zadnjega katoliškega shoda na Dunaju so se razmere na svetu silno spremenile. Danes se gre za svobodo človeka, k tej svobodi pa spada svoboda verskega prepričanja, spoštovanje človeškega dostojanstva in človečanskih pravic ter neovirano izražanje osebnega prepričanja.

V programu katoliškega shoda na Dunaju je v prvi vrsti označena tudi svoboda Cerkev, ne samo svoboda verskega prepričanja. Cerkev mora biti prosta vsakega vpliva s strani države ali stranke.

Pod besedo „Cerkev“ pa ne razumemo samo katoliško Cerkev, ampak vsako versko skupnost na splošno. Ta naj uživa prijateljsko državo, ne sme pa biti od nje odvisna.

Glavna skupščina Združenih narodov

Tajništvo ZN je objavilo začasni dnevni red sedme Glavne skupščine ZN, ki vsebuje 65 vprašanj.

Po izvolitvi raznih funkcionarjev ZN in splošni debati sta na dnevnem redu dve poročili o Koreji.

Po Koreji pride na vrsto „ureditev, omejitev in uravnovešeno znižanje vseh oboroženih sil in vsega orožja“, glede katerega vprašanja je šesta skupščina določila, da ga prouči razorožitvena komisija, v kateri so zastopniki 12 držav.

STRAH PRED VOJNO POPUŠČA

Glavni tajnik ZN, Trygve Lie, ki se je pred kratkim vrnil iz Norveške, kjer je prebil počitnice, je izjavil, da je strah pred novo svetovno vojno v Evropi znatno popustil.

Nadalje je izjavil, da bo Glavna skupščina ZN, ki se sestane 14. oktobra, razpravljala o izredno važnih vprašanjih, tako o Koreji, o skupni varnosti, o problemih severne Afrike in Srednjega Vzhoda, o gospodarskem napredku Azije in Latinske Amerike, o avstrijski mirovni pogodbi, o razorožitvi in o sprejemu novih članov.

Glede novega mehiškega predloga za rešitev vprašanja vojnih ujetnikov na Koreji se je Lie izrazil zelo povoljno.

Po mehiškem predlogu naj bi ujetniki, ki se nočejo vrniti domov, dobili zavetišče v drugih deželah, imeli pa bi pravico do repatriacije tudi kasneje, če si premislijo.

osnutke, ki ne zadevajo v toliki meri koristi ene ali druge stranke.

To vse kaže, da se resno bližamo volitvam. To kažejo tudi izjave vodilnih politikov obeh vladnih avstrijskih strank. Sejo je imelo glavno vodstvo OeVP. Sklenili so, da sicer ni nobenega posebnega razloga za volitve pred časom, kakor je določen v ustavi (jeseni leta 1953). Vendar pa bo vodstvo stranke predlagalo tudi predčasen razpust sedanega parlamenta in predčasne volitve, ako bi potreba to pokazala. Ta potreba pa bo dana takrat, ako ne bi bilo mogoče s socialisti več vladati sporazumno v smislu prave koalicije med strankami.

Podobno, skoraj še bolj odločno izjavo, pa je podal notranji minister Helmer. Ta je najprej ugotovil, da poteče poslovna doba sedanjemu parlamentu koncem oktobra leta 1953. Nato pa je takoj pristavil, da so tudi socialisti zato, da so nove volitve že pred tem terminom, saj bi bil dolgotrajen volilni boj samo velika škoda za vso državo. Ob koncu svojega govora je notranji minister še napadel vodstvo OeVP, ki postaja „vedno bolj reakcionarno in nedemokratsko“.

Medtem pa se je mudil v Združenih državah avstrijski finančni minister dr. Kamitz, ki se je razgovarjal o avstrijskem gospodarstvu z vodilnimi ameriški gospodarski predstavniki. Predvsem je hotel finančni minister zagotoviti za avstrijsko gospodarstvo posojilo svetovne banke. To posojilo naj bi omogočilo nove investicije, zlasti pa nadaljevanje že začelih zgradb večjih vodnih elektrarn v Avstriji, nato pa tudi še omogočenje zgradb novih elektrarn.

V ostalem pa je notranja in še bolj zunanja politika Avstrije že pod vtisom potovanja zunanjega ministra Anthonyja Edena, ki se je mudil pretekli teden v Jugoslaviji. O tem pa poročamo bolj natančno na prvi strani današnje številke „Našega tednika“.

— Druga točka programa katoliškega shoda je bila ohranitev družine, ki je za vsakega človeka temelj družbe in s tem vsake državne ureditve.

Tudi ameriški katoličani se zavedajo velike vloge katoliške Cerkve pri reševanju socialnih vprašanj. To so vedno poudarjali vplivni predstavniki ameriškega delavstva in javnega življenja. Vsi ti so vedno poudarjali tudi velik pomen okrožnic o ureditvi socialnih vprašanj, ki sta jih izdala papeža Leon XIII. in Pij XI.

Živa vera v zvezi z delom Cerkve in vseh verskih skupnosti more mnogo pripomoči k svobodi sveta in k pomiritev sveta. Zato so tudi pozdravili ne samo ameriški katoličani, ampak vsi svobodljubni narodi sveta katoliški shod na Dunaju.

Po razorožitvi pride vprašanje „obdržanja in ojačanja mednarodnega miru in varnosti“.

Med nadaljnjimi točkami dnevnega reda so tudi gospodarski, socialni in politični napredek narodov in držav, ki so v zadnjem času dosegle samostojnost.

Pod točko 31 so na dnevnem redu človečanske pravice, osnutki konvencije o teh pravicah in ukrepi za izpolnjevanje tozadevnih določil ter priporočila za mednarodno spoštovanje pravice narodov do samoodločbe.

USPEHI ATLANTSKE ZVEZE

V glavnem stanu Vrhovnega zavezniškega poveljstva blizu Pariza je dopisnik lista „New York Times“ napisal članek o uspehih, ki jih je dosegla Atlantska zveza.

V tem članku pravi dopisnik, da bi Atlantska zveza s svojo sedanjo močjo lahko odvrnila vsak Kremljev napadalni poskus v Evropi. Vsak nameravani sovjetski napad bi izdalo premikanje čet proti zapadu in tako bi se zmanjšale možnosti iznenadenega napada.

Nato nadaljuje, da so obrambni cilji, ki si jih je Atlantska zveza zastavila v Lizboni, že skoraj doseženi in dodaja, da je zelo razveseljivo dejstvo, da bo konec tega leta v zahodni Evropi na razpolago dvakrat toliko letališč kot jih je potrebnih.

Atlantska zveza je že stopila v fazo „pripravljenosti“ in je, čeprav sicer še ni popolna, veliko bolj izgrajena kot pa bi to želeli njeni nasprotniki.

KRATKE VESTI

Dosedanji predsednik avstrijske poslanske zbornice, Leopold Kunschak, bo odstopil pri prihodnji seji poslanske zbornice. Kunschak je bil skozi 60 let v političnem življenju Avstrije.

V Združenih državah so dne 13. septembra slovesno proslavili 500-letnico prvega natiska sv. pisma. Vlada Združenih držav je izdala ob tej priliki posebne spominske znamenke.

Bivši belgijski ministrski predsednik Paul Henry Spaak se je v predavanju na univerzi v Kopenhagenu zavzel za takojšnjo ustanovitev **Združenih evropskih držav** v okviru Atlantske zveze. Leto 1953 naj bi bilo leto evropske ustanovne skupščine.

Stalni svet Atlantske zveze je sklical sestanek ministrov štirinajstih držav članic za dan 15. decembra t. l. Na tem sestanku bodo izdelali obrambni načrt do leta 1955.

Preteklo nedeljo so bile volitve v poslansko zbornico na švedskem. Večino je dobila socialistična stranka, ki v koaliciji z drugimi strankami že 15 let vlada na švedskem.

Italijanski ministrski predsednik Alcide de Gasperi je začetkom tega tedna uradno obiskal **zapadno-nemško republiko**. V Bonnu se je razgovarjal s kanclerjem dr. Adenauerjem.

Po poročilih iz Beograda sta priredila jugoslovanski ministrski predsednik maršal Tito in njegova soproga slavnostno večerjo na čast britanskemu zunanjemu ministru Edenu. — Maršal Tito se je po teh vesteh poročil začetkom tega leta z Jovanko Budisavljevič. Prva žena maršala Tita je Rusinja iz Sibirije, druga pa Slovenka.

V New York sta prispela sovjetska diplomata Valerijan Zorin in Georgij Zarubin. Zorin bo novi zastopnik Sovjetske zveze pri Združenih narodih, Zarubin pa je sovjetski veleposlanik pri vladi Združenih držav.

V Severni Evropi so bile te dni **velike vojaške vaje** vojaških edinic (na kopnem, v zraku in na morju) Združenih držav, Vel. Britanije, Norveške, Danske, Holandije, Belgije in Francije.

Malo pred glavnim kolodvorom v Hamburgu je iztiril brzovlak, ko je vozil še z brzino 40 do 50 km na uro. Pri nesreči je bilo 8 oseb mrtvih, nad 40 težko in večje število lažje ranjenih.

Velike poplave so v Južni Koreji opustošile velike površine njiv in travnikov. Pri tem je izgubilo življenje 129 oseb, okrog 3.000 hiš je porušenih, nad 10.000 ljudi je brez stanovanj.

Ko je vozil v Južni Koreji prenapolnjen vlak preko mosta nad reko Han, je eksplodiral parni kotel. Prvi vagoni so iztirili in se prevrnili, veliko število potnikov je padlo v reko. Mrtvih je nad 20 oseb, nad 400 pa ranjenih.

VERSTVO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Narodni svet krščanskih Cerkev v Združenih državah je izdal poročilo o stanju krščanskih Cerkev v Združenih državah. Iz tega poročila je razvidno, da število vernikov v Združenih državah stalno narašča in da so približno trije od petih Amerikancev člani Cerkev ali kake druge verske organizacije.

Ob koncu leta 1951 so imele Cerkev v Združenih državah 88.673.005 članov, s čimer je dosežen nov rekord. Doslej pa je statistično ugotovljeno, da se ameriško ljudstvo vrača v Cerkev v času vojne, mednarodne napetosti in atomske dobe. V letu 1930 je bilo komaj 47% ameriških prebivalcev v Cerkvi, v letu 1940 je ta številka narasla na 49%, ob koncu leta 1951 pa znaša 59%.

„MLADI ROD“ - II. Letnik

Te dni je izšla prva številka drugega letnika in sicer za september in oktober na 24 straneh. Številka stane 1.50 šil.

Ta številka je posvečena predvsem jesenskemu času. Med drugim pa prinaša tudi kratek življenjski znanega slovenskega pisarja Jožefa Štefana in njegovo pesem „V črna rosa“.

Zadnje strani so posvečene razgovoru med stricem Tonejem in otroki. Za bistrav glavnice so križanke. Vsem pa bodo napravitve lepe slike posebno veselje.

List priporočamo tako šolam kakor tudi posameznim družinam, posebno tam, kjer se šole še vedno niso spomnile, da potrebujejo za dvojezičen pouk tudi slovenskih učnih pripomočkov.

List naročite na naslov „Mladi rod“, Celovec, Viktringer Ring 26.

Dr. Fran Ramovš

V Ljubljani je umrl prejšnji torek, dne 16. septembra, slovenski znanstvenik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, univerzitetni profesor dr. Fran Ramovš.

Rodil se je Fran Ramovš dne 14. septembra 1890. leta v Ljubljani. Po maturi je študiral slovensko filologijo in primerjalno indoevropsko jezikoslovje na univerzah na Dunaju in v Gradcu, kjer je leta 1914 promoviral. Od leta 1915 do 1918 je bil v vojaški službi, začetkom leta 1918 je dobil mesto predavatelja slovenske filologije na univerzi v Gradcu, po končani prvi svetovni vojni je odšel v Ljubljano in leta 1919 je postal na novoustanovljeni slovenski univerzi v Ljubljani njen redni profesor. Tri leta je bil dekan filozofske fakultete, v letih 1934 — 1935 pa tudi rektor univerze. Bil je član komisije za izenačenje srbskega in hrvatskega pravopisa pri prosvetnem ministrstvu, od leta 1938 dalje pa tudi član Glavnega prosvetnega sveta v Beogradu. Leta 1938 je postal član slovenske akademije znanosti in umetnosti, katere generalni tajnik je bil od leta 1942 dalje. Leta 1950 je postal predsednik te najvišje slovenske kulturne ustanove.

Tudi akademije in znanstvene ustanove izven Slovenije so počastile Ramovša s članstvom in sicer: School of Slavonic and East European Studies na univerzi v Londonu, Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu, Srpska akademija nauka v Beogradu, Slovanski ustav v Pragi, Kral. česke společnosti nauk v Pragi ter Poljska akademija znanosti in umetnosti v Krakovu.

Že dolgo vrsto let prištevajo Ramovša po vsem svetu med največje slaviste naše dobe. Vsaka njegova knjiga, vsaka njegova študija je presenetila strokovnjake zaradi izredne natančnosti in globine opazovanj. — Vse življenje je posvetil slavistiki in jo zajel s tako globino in širino, da bo

moralo v bodoče vsako delo v slavistiki upoštevati izsledke njegovih opazovanj. Za nas Slovence pomeni njegovo delo najpomembnejši vir vsega, kar vemo o svojem jeziku. Doslej še ni bilo nikogar, ki bi tako globoko posvetil v temo našega jezikovnega razvoja.

Za svoje obširne študije si je izpisal gradivo iz vseh starejših slovenskih knjig in rokopisov, prehodil je večino slovenskega ozemlja, da bi proučil slovenska narečja, preštudiral je zgodovinske listine zlasti zaradi imen. Vse to z namenom, da izdela slovensko zgodovinsko slovnico, katero je hotel izdati v sedmih knjigah. Izšli pa sta le dve in sicer kozonantizem in dialekti, s katerima smo dobili znanstveno podan oris razvoja slovenskega jezika.

Pravo odkritje je bila knjiga o dialektih z dialektološko karto slovenskega jezika, ki je izšla leta 1935. Leta 1936 je izdal Ramovš kratko zgodovino slovenskega jezika. Z zgodovinarjem Kosom je izdal pozneje Brižinske spomenike. — Zvezo narečij s folklornim gradivom je pokazal skupaj s Šašljem v knjigi Narodno blago iz Roža.

Poleg omenjenih knjig je napisal Ramovš nad 120 razprav, člankov ocen, poročil v domačih in tujih revijah ter zbornikov. Rezultat njegovih prizadevanj je tudi Slovenski pravopis, ki ga je priredil skupaj z dr. Ant. Breznikom in ki ga je leta 1950 izdala v razširjeni obliki in novi izdaji Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

V delu in v miselnosti dr. Ramovša se živo izražajo tri temeljne sestavine njegove osebnosti: globoka prikljenjenost na slov. zemljo, vera v resnico in plemenit značaj.

Prezgodnja smrt velikega znanstvenika prof. Ramovša pomeni za slovensko kulturo in znanstveni svet nenadomestljivo izgubo, ki jo bomo zelo težko preboleli. — Pogreb dr. Ramovša je bil v četrtek, dne 18. septembra, popoldne na Žalah v Ljubljani.

Na tečaju v Št. Rupertu

Močnejše in topleje mi je zaplala kri po žilah, ko sem čitala v „Našem tedniku“ veselo vest, da bo v Št. Rupertu tečaj za vkuhanje sadja in zelenjave. Seveda mi dragi starši niso mogli odbiti prošnje in so mi dali dovoljenje, da se morem udeležiti tečaja. Saj jim je pa tudi všeč, da šolske sestre tako skrbijo za izobrazbo bodočih gospodinj in mater. Nestrpno sem štela dneve in ure do določenega dne.

Nisem mogla počakati do petka zjutraj, ampak sem se že kar v četrtek podala na pot. Malo mi je nagajal dež, a zmagala sem le jaz, ko sem se vesela pripeljala s kolesom v Št. Rupert. Nekaj se nas je že zbralo zvečer in nepopisno je bilo veselje ob

svidenju po tako dolgem času. Tudi č. sestre so nas še z isto materinsko ljubeznijo in veseljem sprejele. Hitele smo takoj v kuhinjo pomagat pripravljat posodo, sadje in zelenjavo za drugi dan. Ne morem popisati prijetnih občutkov, katere sem občutila ob vsaki stopinji v ljubljenskem domu, posebno pa šele v tihi in očarujoči kapelici. Ko smo šle spet po preteku pol leta vsamostanu spat, si nismo mogle misliti, da je resnica. Tako sladko in prijetno se spi tam, menda res sami angelčki zazibljejo v sladki sen mlade duše. V petek zjutraj smo šle k sveti maši in se tako pripravile na začetek tečaja.

Po zajtrku pa nas je že vabila in klicala

kuhinja. Najprej so nam razložili pomen in važnost vkuhanja in nato vkuhanje samo. V imenu božjem smo začele. Pod spretnim vodstvom č. s. prednice je šlo delo hitro od rok. Tu si videla sadje vseh vrst, tam pa različno zelenjavo. Nikjer pa poleg pridnih rok tudi dobre volje ni manjkalo. Iz vseh obrazov je sijala zadovoljnost in žarelo veselje.

Oba dneva sta v delu hitro minila. V soboto zvečer smo napravile razstavo. Nismo si mislile, da bomo mogle toliko vkuhati v tako kratkem času. Po končanem delu, smo bile pa res utrujene, zato smo se z veseljem podale k počitku. V nedeljo se nebo kar ni hotelo razjasniti in radovati z nami, ampak se je kar kisalo in černo držalo. Kljub temu ni manjkalo obiskovalcev na razstavi, seveda jih je mnogo zadržalo slabo vreme. Skoda, da si jih ni moglo še več ogledati razstave, ker je bila ta zares bogata. Tam je bilo videti vsega kar si niti misliti ne moreš. Mislim, da je bil vsak zadovoljen, kdor je videl razstavo. Gotovo si je marsikatera gospodinja želela, da bi znala tudi ona vkuhati na toliko načinov razno zelenjavo in sadje.

Z duhovno obnovo smo zaključile tako lepo uspeši tečaj. Prosile smo Boga blagoslova in milosti, da bi vse prejete lepe nauke ohranile za vedno v svojih srcih.

Kot nadaljevanje duhovne obnove je bila popoldanska prireditev, s katero nam je škocijanska farna mladina v igri „Pri kapelici“ prikazala pravo ljubezen in zaupanje v Boga in Marijo. Vesele smo, da so se tako potrudili in dobro rešili svoje vloge. V imenu vseh gojenk jim iskreno čestitam in se jim priskrbo zahvalim, da so se tudi kljub slabemu vremenu odzvali našemu povabilu. Želimo jim še mnogo uspeha in božjega blagoslova pri njihovem kulturnem delu.

V ponedeljek, na praznik Marijinega rojstva, smo se nekatere le opogumile in se podale na Djekše. Druge pa je klicala dolžnost domov. Vreme res ni bilo lepo, je pa bilo zato pri nas več dobre volje. S pesmijo smo pozdravile Djekšarje, ki so se zbirali pred sveto mašo pod vaško lipo. Pri maši smo pomagale tudi me peti. Mogočno se je dvignila pesem iz mladih src in se kot sladko kadilo dvigala pred božji prestol. Zdelo se nam je, da tu na visokih Djekšah prodre naša molitev veliko hitreje oblake, kot v naših dolinah. Po sveti maši smo se podale v župnišče, kjer nas je gostoljubno sprejel gospod župnik. Dopoldne smo si še ogledale cerkvene znamenitosti. Celó v zvoniku smo bile, da smo videle zvonove in stolpno uro prav od blizu. Ko smo se vrnile v župnišče, nas je tam že čakala vroča kurja juha, ki nam je izvrstno teknila.

Lepega razgleda na žalost nismo imele, ker je bilo tako slabo vreme. Dolgčas pa nam ni bilo prav nič, saj smo se zabavale z družabnimi igrami. Smeh in vesela pesem sta se razlegala po župnišču. Med po-

poldnevom smo bile tudi pri popoldanski službi božji, kjer smo pomagale pri petju lavretanskih litanij.

Kar prehitro je minil čas, že se je bilo treba posloviti. Priskrba hvala preč. g. župniku za ljubeznivo gostoljubnost.

Mrak je že legel na Št. Rupert, ko smo se vrnile. V torek zjutraj je močno deževalo, menda so v nebesih imeli res glavno čiščenje in so vse pipe odprli. Šele po kosilu se je razjasnilo nebo, da smo se mogle odpeljati s kolesi zopet na svoje domove.

Za vse, kar smo se zopet lepega naučile, se moramo zahvaliti Vam, č. sestre. Tako skrito je Vaše požrtvovalno delo. Le sam Bog ve zanj in le On Vam more poplačati vse, zatorej priskrben „Bog plačaj!“ Naj rosi ljubi Bog na Vas in Vašo hišo obilen blagoslov in milosti, ki jih potrebujete, da bi dočkala Vaša hiša še mnogo srečnih in srečnejših dni. Naj bi bila vsa dekleta pri Vas tako srečne in zadovoljne kot me. Odhajamo vedno z najlepšimi spomini. Kličemo Vam: zbogom in kmalu na veselo svidenje!

Hvaležna gojenka.

MED HOLANDCI

V štev. 35 „Našega tednika“ z dne 28. avgusta t. l. smo priobčili pod gornjim naslovom članek, ki ga je napisala gđna. Milka Hartmanova. Pri prepisovanju se je vrnila v članek napaka, ki kazi smisel vsebine. — V zadnjem odstavku prvega dela članka, ki opisuje pozorišče za igre v Steinerbosch-u pri Limburgu, bi se moral zadnji stavek pravilno glasiti: Muzika prihaja med kretneje, mimiko in govor igralcev iz nevidne daljave ali bližine, kakor treba. — Prosimo, vse bralce, da pri ponovnem branju dotičnega članka to blagohotno upoštevajo.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ in „KATOLSKI MISIJONI“

Naročniki zgornjih listov, ki izhajata v Buenos Airesu v Argentini in sta gotovo najboljša nabožna slovenska lista, so plačevali naročnino na naslov č. g. Miha Burja v Špitalu, ki je pa pred kratkim umrl. — Opozarjamo vse dosedanje in nove naročnike teh listov, da naj pošiljajo naročnino na naslov: č. g. Anton Miklavčič, Spittal a. d. Drau, D. P. Camp. — Na ta naslov naj se tudi obrnejo vsi, ki želijo zaradi naročnine omenjenih listov kakega posebnega pojasnila.

SIVALNE STROJE

najboljše kakovosti, kakor so znamke Messerschmitt, Rast-Gasser, Veritas, Vigorelli, Kaiser-Zick-Zack, dobite pod ugodnimi plačilnimi pogoji (6—18 mesečni obroki) v zalogi kmečko-gosp. strojev, koles in šivalnih strojev

Johan Lomšek

ZAGORJE — ŠT. LIPŠ, p. EBERNDORF (Dobrla vas), Koroško. Na željo cenik razstoj.

Karel Mauser:

Jamnik

(25. nadaljevanje)

Peter je prišel navsezgodaj. Barbara se še ni vzdignila, ko je šel mimo bajte. Bi bila dovolj neumna, ko bi tako zgodaj vstajala. Dobro se je pričelo daniti in v dolini so ležale še megle.

Močna rosa je bila na travah, zrak pa tako dober, da je v Petra rinilo neznano veselje. Z Jelovce je rahlo vleklo. Nekaj redkih ptičev se je oglasilo.

Z veselimi očmi je Peter zamahnil. Prve trave so legle in svetle rose so brizgnile prav do Petrovih rok.

Vselej mu je bilo čudno toplo pri srcu, če je bil sam z jutrom in z zemljo. Vse je bilo tako naravno in preprosto. Prvi ptiči, rosa, vetrič z Jelovce. Vsaka stvar je imela svoj glas in svojo lepoto. Se je oglasil ptič in zatrepetal z grlom, da se je Peter obrnil. Kako ti to poje! In je pel, dokler se jih ni še nekaj oglasilo.

Petrova kosa je zamahovala med rose in ptičje petje. Prva red je ležala in Peter je brusil. Tole brušenje v zgodnjem jutru. Kako zna tudi kosa peti! Postrani drži glavo Peter in prsti se tako spretno umikajo osli, ki šviga po ostrini.

Z očmi lovi Rakarjev Kočarjevo bajto. Oživela je. Dim se je potegnil nad streho.

Zdaj so se tudi vrata odprla in Barbara stoji na pragu. Peter se zdi, da je zamahnila z roko. Ne vidi prav natančno, vendar odmahne s klobukom. Kar tako, ker je dobre volje. Saj Barbara nemara ne vidi. Je le predaleč.

Petru je vendar lepo. Včeraj Lojza pri Prosenarju ni imela nič k mari. Mu je Gorjanov povedal. Bog zna, kaj se v dekliču kuha. Nemara je Lojza sita. Je bil tudi Lojz sinoči tako čuden videti. Nekaj ni prav. Da bi zvedela, kako je biló tisto v gmajni, Peter ne more verjeti. Da bi se Lojz zalcel? Nemogoče ni, Barbara bi ga na vse

zadnje znala ujeti. Vendar Peter v to ne verjame. Kaj drugega je moralo priti vmes. Lojzetova pijača? Nekajkrat se je res opil. Barbari se taka reč brž zameri. Mu je nemara kaj poodčitala in se je začelo rahljati.

Veselosť je v Petru čezdalje bolj živa. Takole jutro in take misli!

Je ravnokar brusil pa je pozabil in začel znova. Osla je kar sama plesala po kosi.

Potlej se je spet zagnal v rosno travo. Za hrptom je ptičjega petja že toliko, da se glasovi kar pobijajo. Peter se prav na drobno smeje.

Vselej, kadar s pušelnjom trave obriše koso, se ozre tja v Kočarjevo bajto. Ne bo dolgo, ko bo Barbara prišla.

Zdaj se prvo sonce zliva čez breg. Trava je kakor zrcalo. Vse rosne kaplje se tresejo in iskre in Petrova kosa je kakor svetel kriv meč, ki z zamahom pada v jutranjo lepoto. Saj je Peter vaje takele lepote. Od otroških let. Toda danes je vse še nekam lepše. Še te misli na Barbaro, ki se predejo v duši, so vse oblite od sonca. Vse je nekam rosno in iskree.

No, zdaj tudi Barbara gre. V cajni nese zajtrk. Peter že vnaprej ve, da bodo turščični žganci z zaseko in bariglja kave ali mleka. Nemara bo tudi Barbara kar tu zajtrkovala.

Peter čuti, da se mu kosišče v rokah nekoliko trese. Šment! Ne sme pokazati, da jo je komaj čakal.

Nasmejana je prikobalila Barbara na vrh.

„Bog daj dobro jutro. Zgoden si.“

„Dobri kosci zgodaj začno,“ se nasmehe tudi Peter in se opre na koso. „Zavoljo mene ti ni bilo treba tako zgodaj vstajati.“

„Koj ležala naj bi,“ se je našobila. „Še tako si me prehitel.“

Nič pravega ni vedel več povedati. Zarinil je koso v debel red in stopil za leščevje, kamor je Barbara postavila eajno.

„Veš, saj jaz tudi še nisem nič jedla,“ je gostolela.

„V dvojce se lepše je,“ je zinil Peter. „Kar sedi in moli. Ti si gospodar.“

Potlej sta se z žlicama zarinila v stožec žgancev, ki je bil na gosto polit z zaseko.

„Lepo se kosi,“ je momljajl Peter s polnimi usti. „Le tole obiranje ob grmovju je sitno in zamudno.“

„Močna rosa je,“ je rekla Barbara. „Krtin pa ni veliko. Sem videla, da jih je bilo pri Prosenarju več. Še krt nerad sili preveč v breg.“

Zasmejala se je.

„Sem šlaš, da si šla grabit,“ je kolcnil Peter. „Je bil naš tudi ondi.“

„Je bil,“ je potrdila. „In Reza je tudi grabila.“ Pogledala ga je z velikimi očmi, da se je zmedel.

„Lojzu je bilo nemara težko,“ je zinil Peter. Nerodno mu je bilo reči, pa se je bal, da bi se pogovor zataknil.

„Zakaj bi mu bilo težko?“ je nenadoma rekla Barbara. V skodelo je nalijala mleko.

„Na, pij!“

Nagnil je in je bil sam nase jezen, ker ni mogel krotiti roke. „No, tako sem mislil. Z Rezo sta si bila nekoč na roke. Zdaj pa ...“

Ni vedel, kako bi rekel naprej.

„Saj sta z Rezo govorila. Z menoj še besede ni spregovoril.“

Barbara je prav počasi vlekla mleko skoz zobe.

„Tako?“ je zinil kar tjavdan. „Nič nista govorila?“

„Jaz nisem bodla vanj, on je pa tudi molčal.“

Peter čuti, da se pogovor plete v smer, ki ga mede. Kar na sredi je udaril križ čez čelo in pričel moliti.

Barbara je tiho odgovarjala. Po očenašu se je nasmejnila. „Moliti bi morala jaz, ki sem gospodar.“

„Sonce je in roso jemlje. Samo murne poslušaj, kako so začeli gosti.“

Čudno tesno mu je postalo. Tole leščevje ju tako skriva in nihče bi ne videl, ko bi segel po njeni roki in vrgel iz sebe besede, ki jih bo enkrat moral.

Pa se je kar vzdignil in si prižgal cigareto. Barbara je pospravljala. Peter je čutil, da ni prav naredil. Toda samega sebe se je bal v tem hipu.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob pol 8. uri zvečer.

Povest „Jamnik“ v knjigi

Pohitite z naročilom

Začetkom oktobra izide povest „Jamnik“, ki izhaja v „Našem tedniku“, v posebni knjigi. Zaradi velikih stroškov pa ne bo mogoče tiskati večjega števila knjig, ampak samo toliko, kolikor bo za knjigo naročil.

Kdor naroči in plača knjigo do 1. oktobra 1952, dobi povest „Jamnik“ s poštnino za 7 šilingov. Po 1. oktobru bo knjiga znatno dražja. Ne zamudite zato zelo ugodne prilike, da dobite lepo povest za 7 šilingov in napišite takoj, dopisnico ter naročite knjigo. Takoj, ko bo knjiga izšla, vam bomo nato knjigo poslali po poštne povzetju, toda tako, da ne bodo vsi stroški povzetja presegali 7 šilingov.

Naročlo naslovite na upravo „Našega tednika“ v Celovcu, Viktringer Ring 26.

CELOVEC

Prejšnji terek dopoldne je izbruhnil v tovarni Sirius, ki izdeluje vžigalice, nena doma ogenj, ki se je hitro širil. Požar se je posrečilo delavcem in nato še poklicnim gasilcem, ki so prihiteli takoj na kraj požara, omejiti in nato pogasiti. Vendar pa je škoda, ki je nastala vsled požara, zelo velika. Močno so poškodovani veliki avtomati, kjer dobijo vžigalice svoje vžigalne glavice. Razen tega pa je bilo poškodovanega ali pa tudi uničenega veliko dragocenega inventarja.

Zaradi poškodbe strojev in priprav je morala tovarna prekiniti z delom v tovarni za nekaj dni. — Gotovo bi škoda ne bila tako velika in bi bilo mogoče ogenj pravočasno pogasiti, ako bi bil vodni pritisk v hidrantih zadosten. Ker pa ravno v času požara ni bilo v hidrantih skoraj nobenega pritiska, je voda le počasi pritekala in po ceveh ni bilo mogoče takoj napeljati vode do kraja požara. Zato so morali delavci prinašati vodo v posodah. To pa je tudi vzrok, da se je mogel ogenj tako razširiti in da je napravil tako veliko škodo.

Mestno gledališče je ta teden pričelo spet z rednimi predstavami. Za otvoritev je priredilo gledališče predstavo „Cezar in Kleopatra“. Večje število lanskih igralcev je iz Celovca odšlo, vendar pa se je posrečilo upravi gledališča, da je pridobila za letošnjo sezono večje število dobrih igralcev na novo. Če beremo med letom kritike predstav mestnega gledališča v Celovcu v koroških dnevnikih, bi skoraj dobili vtis, da vsi igralci svoje vloge igrajo res idealno. Zato bi pričakovali, naj bi bilo v teh kritikah manj izrecne propagande, ampak več prave kritike tako vsebine posameznih predstav kakor tudi igralcev samih.

Deželna vlada je zahtevala takojšnjo ukinitve tramvajskega postajališča pred deželno vlado. Za svojo zahtevo ni navedla razlogov. Ker pa je bilo že preje ukinjeno postajališče na križišču Bahnhofstrasse in Gasometergasse, ni sedaj postajališča od Lidmanskýgasse pa vse do avtobusnega postajališča. Zato bi bilo gotovo pravilno urediti novo tramvajsko postajališče v bližini deželne vlade.

ST. VID V PODJUNI

V nedeljo, dne 28. septembra, sta se poročila Tinej Mičej in Rudnikarjeva Nežka na Beli. Ženin si je sezidal hišico med Rudnikarjem in Logarjem, še v naši, toda na meji mohliske fare. — Na rožnensko nedeljo se je poročila Vinklerjeva Erna. Slikovito ležeče Klanče so jo izvabile preko Bele. Svatba je bila pri Jariču. — Novoporočencem vse najboljše na njihovi življenjski poti.

Šušlja se še o drugih parih, ki naj se le korajžno odzovejo klicu svojega srca. Izdamo jih pa pred časom seveda ne, ker je to stroga naša tajnost.

ŽVABEK

So že blagoslovljeni in posvečeni, krščeni in izročeni svoji vzvišeni službi, naši zvonovi. Že donijo njih mili in ubrani glasovi čez naše vase, tja gori na Komel in čez Dravo v sosedne ravnine in hribe ter oznanjajo slavo Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji.

Iskreno smo jih pozdravili, ko so došli, tem bolj skrbno smo se pripravili za dan njih posvetitve, dne 7. septembra. Topiči so budili in vabili barane na redko sloves-

Pri nas na Koroškem

nost. Bogato so bili okrašeni oltarji in vsa cerkev je bila prepletena z vencami. Množica je napolnila cerkev in 22 belo oblečenih deklic-tetek, z vencami na glavi in s šopki v rokah, je obkrožilo oltar in Najsvetejše na njem.

Naš novi znanec in prijatelj č. g. Ant. Cvetko je daroval slovesno službo božjo. Nato smo se zbrali pred cerkvijo, kjer so viseli okrašeni naši ljubljenci — novi zvonovi — Domači pevski zbor je kot prvi pozdravil s svojo pesmijo nove pevce in glasnike božje slave. Ljubko se je oglašil nato zbor malih pevčev-tetek: „Ko zarja zlati nam gore...“ Vse so enoglasno v deklamaciji izrazile svoj srčen pozdrav. Največja izmed tetk je nato s posebno pesmico nagovorila veliki zvon, srednja srednji in najmanjša mali zvon sv. Jurija: „In ti naš mali? Kakšna služba tvoja bo? Kam pojdeš ti oznanjat božjo čast in slavo? Odkod nam kazat pravo pot v nebo? K sv. Juriju pojdeš, tja na hrib, v goščavo.“

Milostljivi g. prošt A. Benetek so v svojem govoru živo poudarili pomen zvonov, ki so božji glasniki k molitvi in k sv. maši. Sledila je posvetitev zvonov: posebna blagoslovitev vode, s katero se zvonovi umijejo, mazljenje od zunaj in znotraj z mnogimi molitvami.

Veliki zvon je bil krščen na ime farnega patrona: sv. Štefan, presv. Srce Jezusovo in brezmadežno Srce Marijino. Srednji zvon je postal: Družinski zvon. Mali zvon pa: zvon sv. Jurija. — Ganljiv in nepozaben je vtis, ki ga napravi na vernike lepi obred posvetitve. Še večjim spoštovanjem smo se ozirali na zvonove, ko so se začeli dvigati v svoj dom, v visoki stolp in tem težje hrepeneli, da se čimprej oglašijo.

Botri in botre zvonov so poskrbeli za izbornu južino v zasilno prirejeni dvorani

Sadne stiskalnice, stroje za drobljenje sadja, motorje pod ugodnimi plačilnimi pogoji

MAX TRAUN

PLIBERK — BLEIBURG, Kumeschgasse 14.

farnega doma. Naenkrat je veselo razpoloženje množice in gostov utihnilo, oglašil se je veliki zvon, nato srednji in končno vsi trije. Vse je strmelo v stolp in ginjeno poslušalo ubrane glasove. Še enkrat smo se zbrali v cerkvi in z zvonovi vred zapeli: „Hvala večnemu Bogu!“

PODJUNA

Prebivalstvo okoli Dobrle vesi je prosilo uredništvo, da bi priobčevali v našem listu redno tudi spored kinopredstav iz Dobrle vesi. Danes vam lahko sporočimo, da najdete omenjeni spored teh kinopredstav na zadnji strani „Našega tednika“.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Z Dunaja smo prejeli pismo, v katerem pošilja prav pristrčne pozdrave gospod, ki je vodil slovensko skupino iz Šmihela ob priliki katoliškega shoda na Dunaju. Ko vse prav pristrčno pozdravlja, se naš dunajski vodnik tudi želi oprostiti, ker ni imel več prilike, da bi se v ponedeljek poslovil od svoje skupine. Obenem želi vsem udeležencem katoliškega shoda, da bi imeli od tega shoda čim večje koristi in da bi opomine ter nasvete govornikov na katoliškem shodu tudi upoštevali ter se po njih ravнали. — J. H.

V nedeljo, dne 28. septembra, imamo v Šmihelu celodnevno češčenje. Dopoldne bo

več sv. maš (okrog deset). Pri vsaki božji službi bodo oznanjali sloveči pridigarji božjo besedo. Kljub rožalski nedelji naj bi se tega velikega farnega praznika ne udeležili samo Šmihelčani v polnem številu, ampak tudi verniki iz okolice. K obilni udeležbi srčno vabljeni.

GORENČE

V nedeljo, dne 14. septembra, sta se poročila pri Sv. Radegundi na Gorenčah Piotrowski Jožef in Škorjanc Rozalija. Ženin Jože je Poljak po rodu in je med drugo svetovno vojno leta 1942 kot 18 letni fant pribežal na Gorenče v Srednjo vas. Služboval je pri Temelnu, kjer se je spoznal z domačo hčerko, Temelnovo Rozko, sedanjno posestnico pri Goreju na Ledu.

Po dolgi in težki borbi se mu je letos posrečilo dobiti že pred leti zaproseno avstrijsko državljanstvo. Ženin Jože je priden gozdni delavec, Rozka pa ima majhno posestvo in kajžo, zato smeta upati, da bosta z živo vero v Boga, v trudu in znoju živela v srečni in veseli družinski skupnosti. Obilo sreče in blagoslova božjega!

RUDA

Dne 14. septembra je bila seja občinskega sveta. Tokrat so prišli vsi občinski svetovalci, razen enega, ki je je ponesrečil, za njega pa je prišel namestnik.

Najvažnejše točke dnevnega reda so bile:

1. Najetje brezobrestnega posojila pri deželni vladi v višini 40.000 šilingov za kritje zadnjega dela stroškov pri zidavi nove občinske hiše. Denar bi bilo treba v teku štirih let vrniti.

2. Sklep, da se električni obrat v Lipici poveča, če prispevajo Grebinci k stroškom 70 odst., Ruda sama pa 30 odstotkov, kar je tudi pravilno z ozirom na porabo toka.

3. Razgovor v dvojezičnem napisu na novi občinski hiši. Že 29. junija 1952 so odborniki OeVP in SPOe ugovarjali našemu zastopniku, ki je ta predlog postavil, češ da tudi v Jugoslaviji ni bilo in ni dvojezičnih napisov. Ker se je debata o tej točki zavlekla, je naš zastopnik predlagal glasovanje o predlogu, češ da je vsako nadaljnje debatiranje odveč. Slišali smo tudi izjavo: „Počakajmo na Staatsvertrag, če nam ta ukaže dvojezične napise, jih bomo pa naredili.“ — Vsa čast tistemu socialističnemu odborniku, ki je rekel: „Jaz sem Slovenec in ostanem Slovenec in bom svoje otroke tudi slovensko učil.“ — Bržkone pa je iz prevelikega strahu pred strankinim vodstvom v Celovcu takoj pristavil, da bi brez nadaljnega privolili vsi v slovenski napis na novi občinski hiši, če bi bil že tudi na stari občinski hiši tak napis. Nazadnje je še predlagal tajno glasovanje z listki in kuvertami. Glasovanje pa je izpadlo takole: 1 glas je bil za predlog, 8 glasov je bilo proti in trije listki so bili prazni.

4. Na vrsti je bil pismeni predlog našega zastopnika, naj bi občinski odbor sklenil in poslal na merodajne oblasti vlogo, da se naj bi asfaltirala cesta od odcepa pri Lindenhofu do Labuda. Ta predlog našega zastopnika je bil z odobravanjem soglasno sprejet. — Soglasno je bil tudi sprejet predlog o prosti oddaji toka cerkvam na Rudi, v Šmiklavžu in pri sv. Radegundi.

Na dnevnem redu je bila še prošnja Velikovčanov za primeren dar za novi spomenik padlim žrtvam vojne. Odkritje tega spomenika bo 11. — 12. oktobra. Naš zastopnik je pri tem izjavil, da ne more glasovati za to, ker bodo spomenik spet odkrili okrog 10. oktobra in bodo takrat po

dosedanji izkušnji zelo verjetno spet hujskali proti Slovencem.

Govorili so nato na seji še o tistem, ki je kradel tok elektr. občinskemu podjetju. Priključil je namreč svoj kabel k električnemu vodu pri ruški šoli pred svojim števecem na električni vod. Za to je bil kaznovan recit in piši z vsoto 100 šilingov (en sto šilingov). Skoraj bi rekli, da bi ga ta kazen okorajžila, da bi še večkrat kradel tok. Prepričani smo, če bi kak kajzar ali sploh Slovenec v letih 1939 — 1945 kaj podobnega naredil, bi takoj romal v Dachau. Še preje pa bi prišel v kako klet na Rudi, kjer bi ga potem s podvezno vrvo tolkli toliko časa, da bi mu poleg drugih poškodb zbili še kako okno in bi nato takega poslali naprej v Dachau, kjer bi umrl mučeniške smrti. V tem slučaju pa se gre seveda za bogatega Nemca, ki tok „težko“ plača. Bodo že pridni kajzarji skrbeli, da občinski električni obrat ne bo obstal, naj le tisti pridno in točno plačujejo. Če bi se pa kateri teh revežev pod težo plačil zgrudil, ga pa seveda tudi ni škoda.

Občinski svetovalci so pri volitvi župana morali temu slovesno v roke seči in zapri-

Jesenske plašče

za dame, gospode in otroke priporoča

WALCHER

CELOVEC, 10.-Oktober-Strasse 2.

Lastna delavnica. Izdelujemo oblačila tudi, če sami prinesete blago.

seči, da bodo pravično in demokratično skrbeli za blagor občine in občanov. Torej so po vesti dolžni, za vse enako pravično postopati, ker bodo nekoč dajali strog odgovor. Kje je sedaj tista toliko opevana pravica in demokracija? — Če ne prej, pred prihodnjimi volitvami bomo gotovo že spet slišali o pravici in demokraciji in bomo videli tudi slovenske napise na letakih raznih strank. Če se Bogu ne bo že prej preveč zdelo in bo udaril...

SELE

V torek, 16. sept., zjutraj pred osmo uro je izbruhnil požar v Coflovi hiši. Gospodar Kristl Jug je malo prej odšel na delo in ni bilo nikogar v hiši. Ogenj je hitro zajel vse podstrešje, da ni bilo mogoče iz hiše dostikaj rešiti. Pač pa so prvi gasilci z ročno brizgalno obvarovali hlev s skednjem, ki je komaj dobrih 5 metrov oddaljen. Kmalu sta prihiteli na pomoč obe domači požarni brambi in tudi boroveljska je bila zelo hitro na mestu požara. Gospodarju je zgorelo precej obleke in tudi precejšnja vsota denarja, ki jo je že prihranil za pozidavo hiše. Vkljub škodi pa bo z zavarovalnico in pomočjo sosedov mogel — tako upamo — svojo rodno hišo na novo zgraditi.

KNEŽA

Preteklo sredo nas je za vedno zapustil sin slovenskega Primorja g. Krapeš Franc p. d. Morič. Veličasten pogreb, kakor jih naš majhen kraj redko kdaj doživi, je pričal o priljubljenosti tega moža. Nad 60 uniformiranih gasilcev in ogromna množica ljudi je spremljala našega Franca na zadnji njegovi življenjski poti. Pogrebne obrede je vodil preč. g. Fritzer, naši pevci so mu pa tudi v zadnji pozdrav zapeli lepo žalostinko „Nad zvezdami“.

Pokojni zapušča 12 otrok in pa ženo. Od otrok je še več nepreskrbljenih. Ob tej bridki in težki izgubi izrekamo vsemu zaostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje posebno pa njegovi ženi in otrokom. Z božjo pomočjo bodo že prebolili ta udarec, gotovo jih pa bo bodrila vest, da imajo sedaj v nebesih dobrega priprošnjaka, ki bo prošil Boga za svojo družinico.

GLOBASNICA — SV. ROZALIJA

Letošnje običajno rožalsko žegnanje bo v nedeljo, dne 28. septembra. Od 8. ure naprej bodo po prihodu procesij sv. maše. Ob 10. uri bo pridiga in peta sv. maša, nato pa še nadaljnje sv. maše. Spovedna priložnost.

K tej priljubljeni starodavni podjunki jesenski božji poti ste romarji od blizu in daleč pristrčno vabljeni. Znotraj naj nas zagreje tudi skupno ljudsko petje, zunaj pa bodo globaške kuharice s čajem preganjale mrzle jesenske napade na kri in kožo.

PEČNICA

Minulo nedeljo (14. 9. 1952) se je pri tomboli v Beljaku spomnila sreča na našega rojaka Vatinčevega Andrača iz Pečnice. Dobil je namreč novo moderno motorno kolo z 250 ccm. Vsi mu iz srca čestitamo in mu želimo, da bi kmalu pripeljal tudi mlado gospodinjjo na svoj dom.

(Nadaljevanje na 5. strani)

STARŠI IN DEKLETA

Jesen se bliža. Ali ste se že odločili? Ob vseh svetih se bodo zopet odprla vrata v naših gospodinjskih šolah. Starši, poskrbite svojim hčeram strokovnega znanja in pošljite jih v gospodinjske šole naših šolskih sester.

Št. Jakob in št. Rupert se pripravljata na tečaje. Odlične učne moči bodo skrbale, da dobijo dekleta res to, česar tako nujno potrebujejo za svoj poklic kot gospodinj in matere.

„Kmečka gospodarska zveza“ bo letos v večjem številu priredila kuharske tečaje po vaseh. Ti tečaji pa ne morejo biti in niso nadomestilo za gospodinjske šole, marveč so le bolj priprava za te šole.

Šentlenartski pevci na Goriškem

Komaj in komaj smo čakali, da tudi letos pohitim med naše brate na sončno Goriško. Seveda smo mislili, da bodo še preje naši bratje prišli med nas, da bi se sestali pri nas na Koroškem, toda zapreke jim tega niso dopustile. Toliko bolj smo seveda bili veseli mi, ko so nas Goričani povabili, naj pridemo k njim na obisk.

Seveda je bilo treba veliko požrtvovalnosti z njihove pa tudi z naše strani. V Goričici je bilo treba priprav, ravno tako pa smo morali tudi mi pošteno vaditi. Saj vemo, da so Goričani dobri pevci in da bodo s tankimi ušesi poslušali. Toda vedeli smo, da vsako delo in vsak trud pripelje do uspeha. Čez dan smo težko delali na polju ali po delavnicah, zvečer pa smo se zbrali pri vajah. Tako so dnevi in tedni hitro minili, prišel je čas našega odhoda.

Po kratkem oddihu in zajtrku v Žabnicah smo že hiteli po ozki dolini proti Vidmu. V Vidmu smo se za trenutek ustavili. Ko smo se bližali Goričici, se je nebo nekoliko zjasnilo in že smo se veselili, da si bomo lahko ogledali Gorico, kajti do nastopa smo imeli še dovolj časa. Toda z juga je pripihal veter ter prinesel s seboj zopet temne oblake, nakar se je seveda zopet ulilo. Morali smo ostati pri prijazni gostilničarki pri Zlatem jelenju, kjer smo vedrili še pozno popoldan se je zjasnilo in tako smo si mogli bolje ogledati mesto. Bili smo na gradu, odkoder je bil krasen razgled. Iz oblakov je prikukalo sonce, katerega smo se silno razveselili. Po razgledu mesta smo se odpeljali še na Oslavje, kjer smo si ogledali spomenik padlih vojakov. V gradnji spomenikov so pa Italijani res mojstri, to se jim mora priznati.

Toda dan se je nagibal h koncu in morali smo se pripraviti za nastop. Dvorano so napolnili številni obiskovalci do zadnjega

kotička. Videli smo, da je vse lepo pripravljeno in hvaležni smo bili vsem, ki so vse tako lepo pripravili. V dvorani so visele nove zavese, lani jih še ni bilo. Videli smo, da tudi goriški Slovenci lepo napredujejo in da vedo dobro obrniti vsako lino.

Po prvi pesmi, ki je izvenela, je naš nekdanji učitelj v kratkem in jedrnatem govoru pozdravil vse navzoče ter pokazal ves trud, ki so ga imeli pevci s pripravljanjem. Poleg tega je jedrnato in šegavo povezal posamezne pesmi med seboj, da so mu poslušalci prav z veseljem sledili.

Se z večjim veseljem pa so poslušalci sledili vsaki pesmi, ki je lepo ubrano prihajala iz grl. Posebno so občudovali našega mladega pevovodja, Uštinjevega Lojzeka ter njegovega očeta, ki je s svojim tenorjem kljub svoji starosti pritegnil vso dvorano nase.

Kljub temu, da ima zbor starejše in mlajše pevce v svoji sredi, kljub temu je mladi pevovodja dosegel dobro ubranost in zlitje glasov. Koroška pesem je vedno nežna, lepa in vesela. Posebno do izraza pa pride takrat, če jo poje Korošec sam s svojim mehkim glasom. Ravno takrat pride najbolj do veljave. Pri tem ne smemo pozabiti omeniti lepega govora, ki ga je imel č. g. profesor D. Butkovič. V izbranih in jedrnatih besedah nam je čestital za ta naš uspeh in pomembno poudaril, kaj prinese narodu na kulturnem področju vztrajna volja ter nesebična požrtvovalnost.

Končno je še arbiturjentka gdč. Lojzka Bratuževa podarila našemu Lojzku prekrasen šopek v dar, kot spomin na ta lepi večer koroške pesmi in v znak globoke ljubezni in vezi med Korošci in Goričani.

S pesmijo „Lahko noč“ smo zaključili ta lepi večer, ki nas je spet tako pristrčno povezal med seboj.

Dobro so se pevci spočili v Alojzijevišču, pevke pa pri č. sestrah uršulinkah, za kar se moramo zopet zahvaliti vodstvu Slovenskega katoliškega prosvetnega društva. Zjutraj smo bili pri službi božji v goriški stolnici, kjer so naši pevci peli. Po končani sve-ti maši so nam naši rojaki prinesli še grozdja, da smo ga imeli vsi dovolj. Nato smo se odpeljali naprej proti obali slovenskega morja, da si še ogledamo svobodno tržaško mesto. Dobre volje in lepih vtisov smo se poslavljali od teh dobrih ljudi v upanju, da se kmalu vidimo na Koroškem. V tem upanju se še enkrat vsem najlepše zahvaljujemo za vso izkazano prijaznost in gostoljubnost.

ZA NAŠE ORGANISTE IN CERKVENE ZBORE

Pri upravi „Našega tednika“ morete dobiti najnovejšo pesmi znanega in priljubljenega skladatelja Lojzeta Mava. Na razpolago je po nekaj listov naslednjih pesmi: Varuj nas, Marijina pesem 1. za mešani zbor sopranski ali tenorski solo in orgle ter 2. za mešani zbor in orgle.

Morska zvezda, Marijina pesem za mešani zbor in orgle.

Nebeški kraljici, tri Marijine pesmi za mešani zbor in orgle.

Na Oljski gori, postna pesem za bas solo, mešani zbor in orgle.

Aleluja, tri velikonočne pesmi za mešani zbor in orgle.

Vsaka prednjih pesmi oziroma zbirka pesmi je na 4 straneh in stane 1.20 šil. — Ime skladatelja samo že pove, da so pesmi lepe, četudi ne vselej lahke. Lepo petje pa zahteva vedno truda in žrtve. — Pohitite z naročilom, ker je zaloga majhna.

MED AMERIŠKIMI SLOVENCMI

V ponedeljek, dne 8. septembra, se je poročila v Clevelandu v Združenih državah hčerka pokojnega pisatelja in sotrudnika bivše „Koroške Kronike“, nato pa tudi „Našega tednika“, dr. Iva Česnika. Nevesta Toci Česnikova se je poročila z dr. Viktorjem Novakom. — Mladoporočencema prav iskreno čestitamo in jima želimo obilo sreče in blagoslova božjega!

NOVA KNJIGA:

V založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšla knjiga „Mali misal“, ki ga je sestavil dr. Metod Turnšek. — To je molitvenik, ki naj bi bil doma v vseh naših domovih in naj bi bil tolažnik ter vodnik h Kristusu. Knjiga stane v platno vezana na navadnem papirju 30. — šilingov, na boljšem papirju pa 37. — šil.; v usnje vezan stane „Mali misal“ 55. — šilingov.

NAROČNIKI, POZOR!

Uprava „Našega tednika“ je v zadnjem času poslala nekaterim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za tekoče leto v celoti, položnice. — Ker mora uprava v redu plačevati vse račune v tiskarni, prosimo vse one, ki naročnine še niso nakazali, da jo čimprej nakažejo za celo leto. — Kakor želijo naročniki, da list v redu dobivajo, tako želi tudi uprava lista, da naročniki list v redu plačujejo.

Večer slovenske pesmi

V CELOVŠKEM MESTNEM GLEDALIŠČU

Na povabilo koroške deželne vlade je v soboto, dne 20. t. m., delavsko kulturno-umetniško društvo „Svoboda“ iz Trbovelj priredilo koncert, katerega spored so izvajali ženski in mešan izbor ter godba na pihala.

Kot dosedanja gostovanja iz Jugoslavije je tudi slednje pokazalo visoko stopnjo pev-ske in glasbene kulture. Čeprav ni bil to nikak reprezentativen zbor, kot je bil n. pr. Simonittijev „Akademski pevski zbor“, ima pri vsem vendarle ono priznano šolo slovenskih umetniških zborov, kjer se polaga največja važnost na pevsko skupino kot celoto. Je torej zbor, ki je uglašen do zadnjih odtokov in glasovno-tehnično na zavidljivi višini. Po obsegu glasovnega materiala je moški zbor nekoliko zaostajal za sopevci ženskega spola. Morda bi na to opazko — ki prav nič ne zmanjša velikega uspeha mešanega zbora — dala odgovor že prva pesem drugega dela koncerta: „Delavska pesem“, poznana po svojem začetnem besedilu „Mi smo pa od tam doma, kjer se sonce ne sme hlja“... Življenje rudarjev je vedno bilo težko.

Prvi del sporeda je izvajal ženski zbor. Znano je, da je lažje sestaviti deset moških kot en ženski zbor. Trboveljčanke so dokazale, da more tudi ženski zbor prikleniti občinstvo nase. Simonittijeva „Črček na vrtu“ in koroška „Da b' biva ljepa ura“ sta želi burno odobravanje.

V drugem delu sporeda — mešani zbor — je bila črnolasa solistka poglavje zase. Solistični vložki, katere je pela, so bili pravi biseri večera. Njen kot sončni žarek čist sopran bi po mehkobi mogli primerjati z jutranjo meglico nad jezerom, ki jo barva vzhajajoče sonce. K uspehu koncerta je v veliki meri pripomogla prav ona. Skladbi „Dete moje zaspi, črček prepeva čri, čri“ bi prislunili velemojstri uspravank in kratkih skladb, kakor n. pr. Brahms.

Poslušalcem je segla v srce predvsem pesem „Venite rožce moje“, melodija melanholične jeseni.

Tretji del sporeda je izvajala godba na pihala. Toda to ni bila nobena običajna društvena godba — bil je orkester pravih muzikantov, ki bi bil dobrodošel na vsakem koncertnem odru. Za že obligatno koračnico „Komandant Stane“ je orkester mogel v sledečih skladbah pokazati svoje veliko in obširno znanje.

Spored večera je bil dobro izbran, kar ob folklornem bogastvu jugoslovanskih narodov pač ni bilo pretežno. Ljubezen, trpljenje in junastvo je vsebina take duše. Koroška narodna pesem: „Pojdem u Rute“ je našla svoj daljni odmev v makedonski narodni: „Bolen mi leži“. Med tema dvema pa so se pletli venčki narodnih pesmi od Korotana do Jadrana.

Tako je bil sobotni večer nadvse prijeten kulturni dogodek. Nadvse simpatični pevci in godbeniki pa v napovedovalcu niso dobili primerne posredovalca občinstvu. Majhna motnja, ki pa se je že večkrat ponovila.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

ŽELEZNA KAPLA

Dne 25. julija 1952 je umrla gospa Tereziya Rainer. Kot Slovenka je v letih 1919 in 1920 mnogo trpela. Bila 35 let kuharica pri g. Ebnerju, bivšem župniku v Vobrah, na Brdu, v Apačah in v Železni Kapli. Rajna je bila doma v Vobrah pri Velikovcu in doživela starost 79 let.

Rajno priporočamo vsem znancem v molitev.

PEČNICA

Zopet se je pričelo novo šolsko leto. Na naši glavni šoli ni več vestne učiteljice in dobre vzgojiteljice Tekle Brucknerjeve. Do konca minulega šolskega leta je sicer še poučevala. Toda ni bila več tako čvrsta in vesela, čutila je v sebi že kal zahrbtni bolezni. Čakala je na počitnice, da je lahko šla v beljaško bolnico; a pomoči ni več našla.

Dne 29. avgusta so pripeljali njene zemeljske ostanke pod Pečnico, kjer smo jo ob udeležbi treh duhovnikov, učiteljstva sosednjih šol, učencev naše glavne in ljudske šole ter staršev, spremili k večnemu po-

čitku. Slavnostnega pogreba se je udeležil tudi okrajni šolski nadzornik, vladni svet. dr. R. Pototschnig. Pri odprtem grobu sta se poslovila od rajne preč. g. Čebul in ravnatelj glavne šole na Ledincih, g. Franc Madritsch. Domači moški zbor, pod vodstvom preč. g. Mateja Nageleta, ji je zapel „Vigred se povrne“ v slovo. Ob koncu pa se je za številno udeležbo zahvalil še preč. g. župnik Miha Barbič.

Rajna učiteljica je dosegla 58 let. Zadnja leta jo je strašno mučilo domotožje po prelepem Blejskem jezeru. V našem kraju je službovala 6 let kot strokovna učiteljica za slovenščino in risanje. Silno se je trudila, da bi naši mladini odprla oči za vrednost in lepoto materinščine. Rada je pripravljala otroke za sodelovanje pri šolskih prireditvah. Posebno pri slovenskem delu smo opazili njeno spretno roko, ki jo bomo težko pogrešali. Tudi za slikanje je bila nadarjena, ljubila in gojila je umetnost.

Za ves njen trud in delovanje med nami smo ji iz srca hvaležni in ji želimo mir in pokoj v njenem skromnem grobu, ki ji je bil dodeljen.

naglo se mi je odrezal: „Niks vindiš!“ Nato vprašam dečka zraven njega po nemško. Pa mu je priletela iz ust (že pripravljena) ista beseda. Dokaz, da vprašanja še poslušal ni. — Kako je ta odgovor bil naučen in prišel že v navado, v kri in meso ljudi, kaže sledeči slučaj. Proti svoji navadi sem nekoč zunaj Grebinja nagovoril neko žensko po nemško. Pa ji je priletel iz ust isti stavek, potem pa je takoj hitela popravljati: „Na, na, niks tajč, koj vindiš!“ (Omenim naj tu, da sem bil nekoč tudi v tretjem razredu in mi je deklica s pravim veseljem in prav gladko v lepi slovenščini povedala šest resnic.) — To le mimogrede kot spomin iz Grebinja iz novejšega časa.

Tretji napad sem doživel od surovega hlapca v stanovanju. Opazoval me je pri študiranju in me je nahrulil: „Was best'en weden du? Niks best weden.“ Še nekaj je godrnjal čez študente, potem pa je izbruhnil strašno grozljivo: „I tat an štesel nem, di ajne tan und can štesen, can štesen.“ —

Kako sem študiral?

Tu me spomin pušča na suhem. Vse, kar sem doslej pripovedoval, sem jemal iz živnega spomina. Kar bom pa sedaj povedal, jemljem iz prepisanih, pred leti zavrženih spričeval, bo torej dosti spričano; saj sicer bi si jaz sam ne upal trditi, da sem nižjo gimnazijo tako dobro izdeloval. Prvo, dru-

go in četrto leto sem v 2. semestru izdelal z odliko. Prvo leto sem bil 2. med 39 učenci, v drugem letu sem bil 2. med 24 učenci in v četrtem letu sem bil 2. med 14 učenci. V tretjem letu sem prejel odlično spričevalo že koj v 1. semestru in sem bil 1. med 20 učenci. Za premijo (nagrado) sem prejel debel nemško-grški slovar. Vendar bi ga bil rad prepustil drugemu, ki bi se znal bolj globoko (90° ali pa manj) priklanjati, kakor sem se moral nato jaz, nerodni kmečki fantič. V slavnostni dvorani sem se moral prikloniti najprej komisiji naravnost najprej, potem pa na desno in na levo vsem povabljenim gospod in gospodom. Kako mi je odleglo, ko sem bil po teh komplimentih pri nastopu in odstopu z darom spet na svoje prostoru.

Opomniti pa moram k spričevalu, da nisem izdelal vseh predmetov odlično (voriglich). Najboljši red sem dobil v verouku, latinščini in grščini. Najslabši red, to je „zadovoljivo“, sem dobil v nemščini, matematiki in v lepomisju (kaligrafiji). V geografiji, naravoslovju in slovenščini nisem dobil vsak semester pohvale. Za petje, ki ni bilo obvezno, mi učitelj Ferd. Tangl ni izrekel ne pohvale ne zadovoljnosti, le „zadostno“ mi je (kisló) priznal. In vendar sem imel glas in tudi dober posluh, le teoretičnega pouka in vežbanja ni bilo zadosti. Sploh za proste predmete nisem imel kaj

smisla, važnost petja pa sem še premalo poznal, ker sem bil še premalo prebujen.

Iz redov za jezike naj nihče ne sklepa, da sem znal latinsko in grško boljše (govoriti in pisati) kakor pa slovensko in nemško. Slovenski jezik je bil pač le bolj postranski predmet. Slovenščino je takrat poučeval p. Franc Sal. Pirc (roj. pri Sv. Jerneju na Dolenjskem na Kranjskem, umrl 14. 7. 1916, star 75 let). Bil je dober ekonom, dobrovoljen gospod in pozneje „Rentenmeister“, zraven pa učitelj slovenščine. Ljudstvo ga je imenovalo kar pater Sales.

Razen verouka sem najbolj ljubil latinščino (manj grščino), ker se mi je zdela po sklanjanju in treh spolih brez členkov „der, die, das“ tako podobna našemu jeziku (n. pr. miza, mize, na mizi, pod mizo; zraven pa še vokativ). Kako pa je bil mogoč tako dober uspeh v študiranju? Nikakor to ni bil sad talenta, še manj sad dobre ljudske šole, ampak edino le sad marljivega učenja in dobre izbire časa. Zgodilo se je, da sem se z domačo nalogo, prestavo iz latinščine, mučil čeli nedeljski popoldan (6 ur), posebno s 1. stavkom. Zjutraj potem so pri-sopihali drugi, ki so letali celo nedeljo okoli, k meni z vprašanjem: „Ti, kako pa se prestavi tale stavek? Brž povej! Se bo kma-lu začel pouk.“

(Se nadaljuje)

ALOJZIJ HUTTER:

Moje šolanje in življenje

(Nadaljevanje)

Prvi napad je bil v prvem razredu, takoj v začetku prvega leta. Bilo je pred latinsko uro. Ponavljal sem latinsko-nemške besede (vakabule, kakor pravijo študenti), medtem ko so drugi glasno vpili. To pa je razdražilo učenca Pinteriča, ki je zavpil name: „Ti, Hutter, kar pusti študiranje in pojdi se za čevljarja učiti!“ — Zgodilo pa se je tako, da sem jaz šušdiral dalje, oni pa je kaj kmalu izstopil, postal pa je pozneje velikovski mestni župan.

Drugi napad je bil v šoli. Učenci 4. letnika so imeli pouk v risanju v sobi 1. razreda. Zgodilo pa se je nekajkrat tole: Ko se mi prvošolci vsujemo na hodnik, se mi iz gruče onih približata dva visoka fanta, oba enaka, brata Herbst, in me s klici: „Wo ist der Windische?“ začeta suvati. Ni me posebno bolel ne klic ne sunek. Kmalu pa sta se naveličala napadanja. — Pri tem naj omenim, da je bila beseda „vindiš“ tudi zlasti tu v Grebinju do najnovejšega časa zelo udomočena in navadno ni bila psovka. Še ni 15 let od tega, ko sem šel v šolo v Grebinju namesto župnika. Vprašal sem v 2. razredu dečka po slovensko in kar

Draga mladina!

Zopet nova stran, se boste vprašali! Res nova stran, nova po naslovu in nova po vsebini. V zarji svobode, ki se je razlila preko naše lepe zemlje, smo se spomnili, tudi tebe — draga mladina. Sadovi, katere je rodilo trpljenje, so namenjeni vsem, posebno pa tebi, moji mladi prijatelji.

Iz pripovedovanja tvojega dobrega očeta ali iz zgodbic, ki ti jih je povedala tvoja skrbna mamica, se gotovo spomniš lepih dni, ko je pod vaško lipo donela slovenska pesem iz veselih, brezskrbnih otroških src.

Morda si bil celo sam zraven. Saj temu še ni tako dolgo. Ali se še spominjaš, kako je bilo lepo? Potem pa je prišel nenadno vihar. Lipo so podrli in jo razžagali, travo pohodili, tebe pa so postavili v vrsto in te učili kot papigo, da si govoril to, česar nisi mogel razumeti. Bilo ti je hudo in nehoti si iz šole grede pozdravil „dober dan“. Pa ni bilo prav. Ko si bil drugi dan zato v šoli tepen, si se šele zavedal, da ne smeš govoriti tega, kar čutiš.

Tako je šlo z dneva v dan. Dolgih sedem let si dan za dnem poslušal ljudi, ki so ti bili tuji, ki niso čutili s teboj in niso imeli razumevanja za to, kar je bilo tebi drago.

Sedaj je tega konec. Sedaj si prost in lahko govoriš kakor te je mati učila. Stopaš v novo, lepše življenje! Tudi lipo boš zasadil sredi vasi in gledal boš, kako bo rastla, širila veje preko streh in zasenčevala mizo, ki jo boš zopet, ali pa si jo morda že, postavil pod njo.

Tu te bo večkrat pozdravil „Naš tednik“ z mladinskim kotičkom. Prinašal ti bo pozdrave iz vseh krajev naše lepe zemlje in te seznanjal z drugimi, ki so tudi mladi kot ti; ki čutijo in mislijo enako s teboj in ki se prav tako kot ti veselo novega življenja.

Vem, da ti bo „Kotiček za mladino“ postal najboljši prijatelj. Pa saj tudi bo! Le pridno ga prebiraj in se uči iz njega, da se

te bo kaj dobrega prijelo.

Zgodbi, ki jih boš bral, povej tudi svojim mlajšim bratom in sestrkam, da bodo tudi oni vedeli, kar se lepega po Koroškem in drugod pripoveduje. Če ti bo pa dolg čas, poizkusi z ugankami, da si zbistriš možgane in se navadiš misliti. Spočetka bo šlo nekoliko trdo, a kmalu se privadiš, potem ti bo v zabavo.

Učitelji in učiteljice, poročajte o delu in uspehu na naših šolah, zbirajte po vaseh basni, pravljice, pripovedke in mladinsko narodno blago. Pišite nam o vsem, kar mislite, da mladino zanima, da jo razvedri in dvigne. Tako bomo povečali zaklad našega narodnega blaga in ga rešili, da se ne zgubi.

Prosvetašil! Primate za pero in povejte svoje misli. Zadnji čas je, da se združijo vse naše moči v sodelovanju za obstoj naše mladine. Vzbudimo, zlasti sedaj jeseni in pozimi, ko bo malo več časa, zanimanje za prosveto.

Akademiki in dijaki! Poročajte nam o svojem delu in življenju v šolah.

Prav posebno pa kličem vsakemu fantu in dekletu, odrasli in šolski mladini: Sodeluj tudi ti pri svojem kotičku! — Tako torej. Ko boš vso stran prebral, vzemi kos papirja in napiši, kako si s svojim novim kotičkom zadovoljen. Rešuj te uganke in mi sporočite, česa v vašem kotičku še pogrešate. Pišite pa vsi, da bom vedel, kaj vam najbolj ugaja. Tudi mladi pesniki, ki vas gotovo ni malo, se oglasite. Če hočete, da bo ta stran res vaša, morate vsi sodelovati.

Pozivam vse: sodelujte pri kotičku za mladino, da bo res postal last vse mladine! Tako se bo mladina na lep način zbližala in medsebojno povezovala od tedna do tedna, kar je dandanes jako potrebno. Zdaj pa le na delo in kaj kmalu se oglasite.

Odg. urednik.

Pismo z dežele

Največji mladinski praznik, kakršnega današnja mlajša generacija še gotovo ni doživela, je bil brezdvomno katoliški shod na Dunaju, katerega se je udeležilo tudi večje število slovenske koroške mladine.

Za nas so bili najvažnejši dogodki mladinsko gibanje in baklada z baklami. Ko smo videli, kako se za nas zanima ves svet, nam je dalo pogum za prihodnje mladinsko delo. Kar pa nam je na Dunaju najbolj težilo mlada srca, je bilo to, da nismo imeli pravega vodstva, prav posebno pa, da nismo mogli sodelovati pri bakladi v posebni slovenski skupini.

Ko smo videli, kako je stopala mladina vsake dežele Avstrije s svojo zastavo na čelu, ko smo videli posebno hrvaško skupino v gradiščanskih narodnih nošah, bi se tudi mi radi uvrstili. Na žalost pa ni bilo nobenega, ki bi nas organiziral v skupino. Kako lepo bi bilo, ko bi tudi slovenska mladina nastopila s svojo zastavo in s slovenskim petjem ter bi tako pokazala, da še živimo.

Na žalost je bila organizacija v tem pogledu zelo pomanjkljiva, kakor je bila tudi pomanjkljiva naša organizacija pri sprejemu kardinala — legata na celovškem kolo-dvoru.

ZA SMEH

V neki vasi imajo župana, ki je zelo gosposki — ima celo čevlje na škrip, kadar ni bos. Pa mu po opravi pride na dom ljudski človek iz druge vasi, iz hribov, in vpraša županovo deklico:

„Kje so pa mati?“

Deklica mu odgovori: „Naša mati niso mati, so mama!“

„Pa kje so?“ „Na potoku, perejo srajco.“

„In ata?“ „In ata niso ata, so papá!“

„I no, kje pa so?“ „V postelji ležijo in čakajo na srajco, da bo oprana.“

Učitelj: „Kake lastnosti imata mrz in toplota?“

Učenec: „Mrz vleče skup, toplota pa narazen.“

Učitelj: „Od kod to poznaš?“

Učenec: „Ker so dnevi pozimi kratki, polti pa dolgi!“

ZA BISTRE GLAVE

1. Kdaj je človek v hiši brez glave?

2. Pet jih riže, deset jih pa vleče, Kdo je to?

3. Kdor naroči, ne rabi; kdor dela, noče; kdor bo rabil, zato ne ve, Kaj je to?

4. V nos meri, pa v peto udari.

5. Nikdar ni bilo, nikdar ne bo, pa vendar je.

(Rešitev ugank prihodnjič, toda poskusite prej sami!)

Lesičjak

Ljudski pesnik in pevec (1833—1908)

Slika nam kaže pesnika Lesičjaka s citrmi pred njegovo hišico. V prihodnji številki našega lista bomo začeli priobčevati Lesičjakov življenjepis z njegovimi najlepšimi pesmicami. To bo našo mladino gotovo zelo zanimalo; saj ima to literarni pomen, na drugi strani pa so njegova dela polna veselja in smeha.

Pregovori

Človek se uči do smrti.

Vse, kar je, še ni vse, kar bi moglo biti. Cesto vidi, kdor tudi v temi pazi.

Ljubiti zato, da boš ljubljen, to je človeško. Ljubiti pa zaradi ljubezni, to je božje (Lamartine).

Prava ljubezen — to je pozdrav nebes zemlji (J. Langbehn).

ZA NAŠO MLADINO:

PO SVETU

Mednarodni teden katoliške mladine na Dunaju se je začel dne 7. sept. s pontifikalno sv. mašo v cerkvi sv. Štefana. Popoldne so otvorili v palači Liechtenstein razstavo „Mlado delo“, pri kateri sta bila navzoča tudi ministra dr. Kolb in Böck-Greissau ter več osebnosti javnega življenja. Tu so govorili predvsem o dolžnostih voditeljev mladine v javnem življenju.

Ob veliki slavnosti v Sofijskih dvorinah je deželni glavar dr. Gleissner govoril mladim voditeljem, kako jih pač narod, domovina in Cerkev rabijo, posebno v tem času, ko napadejo nevarnosti, skušnjave in beda mladino že prej kot pa v prejšnjih časih. Številne družine ne morejo svojim otrokom dati prave vzgoje in jih oskrbovati. In glavni vzrok te bede in stiske pa je brezdomstvo človeka; saj dosega število beguncev več kot milijon. „Ker je človeštvo zapustilo nadnaravne zakone, stojimo danes pred propadom brezbožnih ljudi. Mir more samo takrat obstajati, če človek svojo svobodo uporablja po svoji vesti!“ In nadalje pravi govornik: „Domovina vas po-

Mladini

Po žilah tvojih teče zdrava kri, nedolžno, jasno sijejo oči. Mladina, ti budiš nam upe zlate, srce nam dvigajo pogledi nate.

Le poveja zdaj, mladosti se raduj! Nebeški angel te nesreč varuj! A v cerkvi, šoli in domači hiši nauke lepe zvesto v dušo piši!

Gojimo te v ljubezni in skrbih; sadov prineses nam v bodočih dneh, če nikdar iz srca ti ne izgine, ljubezen do Boga in domovine.

trebuje in vas kliče, kajti ona ne more živeti, če ne bi živila njena slika in srcih njene mladine. Katoliška mladina, naša bodočnost! Če pogledimo v tisočih srcih naše mladine sliko naše domovine, potem je nam nobeden ne more več vzeti. Zato, mladina, doprinesi k zgradbi naše bodočnosti svoj delež!“

Nato je knezoškof Rohrer pozval zbrano mladino, da naj veselo, ponosno in pogumno zre v bodočnost.

V soboto, dne 13. septembra, popoldne se je zbralo 60.000 kat. mladine iz vse Avstrije k veliki manifestaciji na rotoškem trgu (Rathausplatz). Navzoči so bili tudi: papežev odposlanec, papežev nuncij, vsi avstrijski škofje, zvezni kancler s člani zvezne vlade. Vrh tega so bili zastopani tudi zastopniki mladine iz Francije, Nemčije, Švice, Italije, Belgije, Holandije, Švedske, Afrike in vzhodne Azije, vsi s krasnimi zastavami.

Po končani manifestaciji, ki je izzvenela v pozivu mladine odraslim, naj jim dajejo v prihodnje lepše zglede kot do sedaj, je

Naše prireditve

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“

Šteben v Podjuni

VABIMO

vse od blizu in daleč na otvoritev nove prosvetne dvorane pri Šoglnu v Štebnu v nedeljo, dne 5. oktobra, ob 1/23. uri popoldne.

Na sporedu je med drugim pevski koncert domačega moškega zbora in še druge presenetljivosti, povezane v splošni družabnosti. Tudi skioptične slike.

Društveni odbor.

VABILO

na igro „Divji lovec“, ki jo prireditelj igralci SPD „Trta“ v nedeljo, dne 28. 9., (na dan rozalskega žeganja) v Žitari vesi.

Vabljeni so v prvi vrsti ljubitelji prosvete iz daljnih krajev. Zveza je zelo ugodna. Za kolesarje je preskrbljeno. Srčno vabljeni!

Igralska skupina iz Lovank gostuje v nedeljo, dne 28. 9., (na dan rozalskega žeganja) ob pol 3. uri popoldne pri Šoštarju v Globasnici z igro „Fatimsko poročilo“. — Vstopnina in prostovoljni prispevek so za popravno farne cerkve v Dobrli vasi. K obilni udeležbi vabijo igralci!

ZA DIJAKE:

Celovško mestno gledališče uprizaro v petek in v soboto ob 8. uri zvečer klasično opero „Der Bettelstudent“.

korakalo 60.000 fantov in deklet z baklami in zastavami preko Ringa po Kärntnerstrasse in v cerkev sv. Štefana. Na obeh straneh ceste pa je stalo približno 150.000 ljudi, ki so z navdušenjem občudovali to baklado. Baklada kat. mladine je bila največja manifestacija po končani vojni.

Katoliška delavska mladina je tekom poletja v raznih škofijah od Dunaja do Preldarskega zborovala na 7 študijskih tednih, katerih se je udeležilo 320 od 19 do 20 let starih voditeljev in aktivistov. Med notranje organizacijske vprašanje so obravnavali dvoje vprašanj: naraščajoča brezposelnost vajencev in mladih delavcev ter pravo onih, ki so končali šolo, na izbiri poklica.

Rezultate teh študijskih tednov so na vseavstrijskem delegacijskem dnevu kat. mladine na Dunaju, ki je bil v okviru kat. shoda, predložili v posebni resoluciji merodajnim v pregled, odobritev in izvršitev.

Zaradi preskrbe vsaj zasilnega prenočišča več desetstisočim mladine so pripeljali na Dunaj 50.000 kg slame.

Prejšnji teden sta dva fanta na kolodvoru v Beljaku s pomočjo dolge žice iz avtomatične tehnične (Waageautomat) jemala novce po deset grošev. Pri enem fantu, ki ga je policija dobila, so našli v žepu 35 novcev po deset grošev, drugi fantič pa je po begnil.

Zaradi mladostnih prekrškov in zločinov, pri katerih večkrat celo vzgojno delo staršev odpove, bodo v Salzburgu v kratkem vpeljali bolj stroge predpise za mladino glede obiska kinopredstav in gostiln.

Dne 1. septembra je stopil v komunistični Albaniji v veljavo najostrejši kazenski zakon sveta. Po tem zakonu bodo mogli tudi otroke, ki so dopolnili 11. leto, kaznovati s smrtno kaznijo. Zakon je albanski parlament soglasno odobril.

Križanka

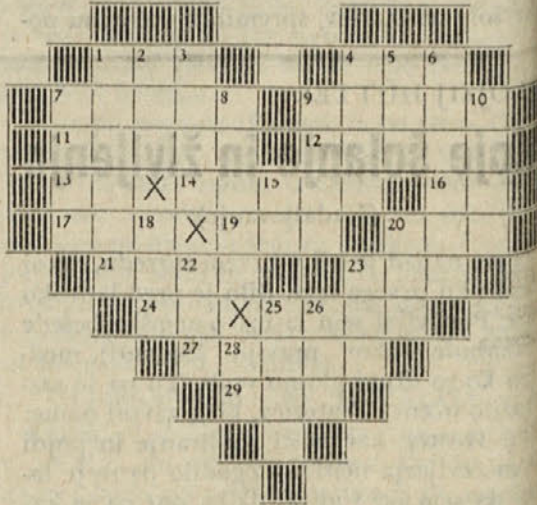
Besede pomenijo:

Vodoravno:

1 obžalovanje — del spovedi. 4 kratice za nekdanjo monarhijo (v nemščini). 7 mož s puško. 9 tekoča voda. 10 obrežje. 12 jezero v koroškem narečju. 13 oziralni zaimek. 14 vrsta leposlovja. 16 igralna karta. 17 ženski glas. 19 skrajšano žensko ime. 20 pod. 21 oseba iz sv. pisma. 23 vranji glas. 24 veznik. 25 mil, dober. 27 upravna enota. 29 nasprotje od noči.

Navpično:

1 vprezna žival. 2 prva ženska. 3 kraj pod Košuto. 4 žival mlekarica. 5 lesena hišica. 6 morska tvorba, poldragulj. 7 redek gozd. 8 slabo oblečen človek. 9 ločilo v berilu. 10 poljedelsko orodje. 15 kratica Cankarjevega krstnega imena. 18 število. 20 vrsta naselja. 22 osebni zaimsek. 23 vprašalnica. 25 bližnji sorodnik. 26 industrijska rastlina. 28 kratica za „krščanska demokracija“.

ZLOGOVNICA:

Sestavi iz zlogov:

a — ban — ček — da — dor — fran — ga — go — i — i — kav — ko — li — na — no — re — ro — ru — si — ta — ti — vec — že —

Besede sledečega pomena:

1 rezati travo. 2 del obleke. 3 žensko krstno ime. 4 dišavna rastlina. 5 kovani denar. 6 žensko ime. 7 gozdni sadež. 8 dolgouhec. 9 kraj v velikovškem okraju. 10 moško ime. Prve črke dobljenih besed ti povedo slovo p o v e s t i, ki jo moreš kupiti v zbirki „Dobre knjige“, zadnje črke dobljenih besed ti pa povedo p i s a t e l j a te povesti.

KMET IN ZEMLJA

Seja agrarnega in socialno-političnega odseka

V četrtek, dne 18. septembra, je bila seja agrarnega in socialno-političnega odseka Koroške deželne kmetijske zbornice. Seja bi morala biti že pred 14 dnevi, pa je bila takrat odpovedana.

Na seji so govorili o nekaterih važnih zadevah, ki bodo gotovo zanimale tudi naše kmete. Predvsem je bila na dnevnem redu razprava o dveh osnutkih zakonov oziroma zakonskih odredb, ki zadevajo v veliki meri koristi kmeta. To sta zakon o prometu s krmili in pa sprememba zakona o prometu z zemljišči.

Uredba o krmilih

Po poročilu referenta kmetijske zbornice, ki je omenil v glavnem vsebino predloga ministrstva za kmetijstvo o novi uredbi o prometu s krmili, so posamezni člani odbora predlagali nekatere spremembe. Treba bi bilo več strogosti pri odobravanju raznih sestavljenih krmil, raznih mešanic krmil, ki pridejo v promet. Ta krmila so označena večkrat v propagandi kot posebno učinkovita, v resnici pa so večkrat slaba in kmetu ne koristijo, koristijo le prodajalcu. Tudi so cene za ta mešana krmila navadno mnogo previsoke.

Pri vseh krmilih naj bi bila točna oznaka krmila in tudi točna sestava tega krmila označena na kartonu. Ta bi moral biti pritrjen na vreči in ista oznaka bi morala biti tudi v vreči sami.

Prodaja in nakup zemljišč

Sedanji zakon o prometu z zemljišči je iz leta 1919. Zato je tudi razumljivo, da je zakon v marsičem že zastarel in določbe tega zakona ne odgovarjajo več v celoti današnjim razmeram. Zato je bil na seji predsednikov kmetijskih zbornic izdalen in sprejet osnutek predloga za novelizacijo tega zakona. O tem osnutku so razpravljali na seji in so k temu osnutku bile predlagane še nekatere spremembe in dopolnitve.

Po zakonu in po osnutku predlagane spremembe zakona mora nakup, prodajo ali drugačno spremembo lastnine odobriti posebna zemljiško-prometna komisija (okrajna in deželna). Po predloženem osnutku bi morala odobriti ta komisija vsako spremembo zemljiške lastnine, ako presega površina zemljišča 1 hektar. Na seji je bil sprejet predlog, naj bi morala odobriti komisija vsako spremembo v lastnini zemljišča že pri površini zemljišča nad 0.1 ha (1000 m²).

Ako odobri ali pa odbije komisija pogodbo o najemninu zemljišč, naj bi bila ta odločitev veljavna in obvezna tudi za sodišče, ki naj ne bi imelo pravice odločb zemljiško-prometne komisije spreminjati. Vse odločbe tako komisije kakor tudi sodišča o zemljiških spremembah pa naj bi bile pod vidikom: ohranitev obstoječih posestev.

membah pogodbe naj bi odpadlo še enkratno plačilo pogodbenih pristojbin.

Se posebej naj bo v novi uredbi določena zaščita gorskih kmetij, katera danes kupujejo večkrat veliki posestniki, trgovci, hranilnice, graščaki itd. Določeno naj bi bilo, da ne more kupiti zemljišča oni, ki že ima določeno površino zemljišča. S tem bi ohranili zemljiško posest gorskim kmetom in bi preprečili kopičenje zemljiške lastnine v rokah maloštevilnih veleposestnikov.

V vsakem slučaju naj bi bila upravičena odločati o pogodbah že okrajna zemljiško-prometna komisija, da je nato možen priziv na deželno komisijo. Ako bi bili nekateri slučajji pridržani odločitvi deželne komisije, bi bila njena odločitev končnoveljavna in bi pritožba ne bila več možna. — Ravno tako pa naj bi imel tudi vsak član komisije pravico, četudi bi bil v manjšini, da zahteva predlaganje pogodbe v odločitev višji instanci. — Okrajna komisija naj bi imela pet članov in ne samo tri, kakor je v osnutku uredbe predvideno, da preglašovanje ni tako lahko mogoče. Razen tega naj bi tudi ne bilo nikdar dovoljeno, da bi smel predsednik komisije v gotovih slučajih odločati sam brez ostalih članov komisije.

Končno je bilo še sklenjeno predlagati, naj bi za razveljavljanje pogodbe oziroma za odstop od pogodbe veljal čas, kakor je predviden v sedaj veljavni uredbi, ker je to boljša zaščita obstoječih posestev.

Našim gospodinjam

Pomanjkljiva vzgoja

Danes, ko vidimo v vzgoji mladine toliko pomanjkljivosti, se povprašujemo, kje je vzrok, da je ravno med nadebudno mladino tako malo klenih značajev. Ali z druge strani vzeto, da starši ne znajo več vzgajati in nimajo več oblasti nad svojimi otroki. Zato imamo dovolj važnih vzrokov, na katere premalo mislimo.

Že svetovna vojna, ki je družine raztrgala, ločila večkrat starše od otrok ali cele družine odtrgala od rodne zemlje, je zadala hudo rano v vzgoji.

Razmere po prvi vojni so se nekoliko uredile in je tudi država posvečala večjo skrb vzgoji mladine. S tem je bilo poskrbljeno za boljšo bodočnost naroda. Vendar pa je bilo videti, da so se s popuščanjem v verskih načelih, z modernizirano moralo, začela majati tla krepki značajnosti. Zvestoba, odkritosrčnost, dobrot, resnicoljubnost in poštenje je popuščalo in mladina se je strahu božjemu vedno bolj odmikala. Hodili smo po izletih, igrali po odrih, hodili na ples, v gostilne in kina. Vse nam je bolj dišalo samo, da smo bili stran od cerkve. Svoje verske dolžnosti smo izpolnjevali, ker je bila taka navada. K skupnim zakramentom smo hodili, ker so vsi šli. Obiskovali božja pota, kjer smo bili „Bogu v napoto“, kot se je večkrat reklo. Vse po vrhu, kot metulj, ki se na nobenem cvetu toliko ne pomudi, da bi se sladkega nektarja napil, ker leta od cveta do cveta. Pridna čebelica pa gre cvetu prav do dna in velike zaloge strdi nanosi v panj za se in za svojo družino. Tudi mi se nismo znali poglobiti ter si značaj krepiti in bogatiti.

V takem stanju nas je zajela nacistična zasedba in nato druga svetovna vojna, ki je nas kot prazne pleve potegnila v svoje valove. V teh valovih in vrtincih smo butali ob skalnate bregove zmot, razočaranj, krivic in hudobije. V tem boju na življenje in smrt je klonilo veliko teh, na katere smo se zanašali, da bodo vztrajali. Iz površja je izginila nepregledna vrsta značajev, ki nas še vedno, kot dolga senca spremljajo v temni noči življenja. Za to senco pa — hvala Bogu — že rastejo novi značaji.

Strah, skrb, pomanjkanje z vsemi strahotami in posledicami vojne so nam rahljali živce, uničevali zdravje. Volja je klonila tudi tam, kjer bi najmanj pričakovali, sila razmer nas je primorala, da smo delali drugače kakor mislili. Svoboda mišljenja, hotenja in čustvovanja je bila iztrgana iz duše in srca ter vržena stran in pred našimi očmi poteptana.

V teh letih vojne je največ trpela mladina. Teža dneva je bila tudi zanjo nezno-

Kolektivna pogodba in socialno zavarovanje

Nadaljna točka dnevnega reda je bil razgovor o kolektivni pogodbi za kmečke delavce. Ta pogodba je že v veljavi in je bila pogodba odobrena tako kakor je v veljavi in kakor je bila priložena uradnemu glasilu Kmetijske zbornice (Der Kärntner Bauer).

V števil. 32 „Našega tednika“ smo obširno poročali na strani 17 o kmetijski bolniški blagajni. Na ta članek ponovno opozarjamo vse bralce. O tem so tudi razpravljali na seji socialno-političnega odseka. Pri tem je referent kmetijske zbornice poročal, da je ministrstvo odklonilo 2%-no zvišanje plačevanja doklad in bo prevzelo plačilo primanjkljaja (100 milijonov šilingov) zvezno ministrstvo.

Načelnik kmetijske bolniške blagajne, K. Windisch, je nato orisal še v kratkem organizacijo socialnega zavarovanja na Koroškem in razvoj kmečko-socialnega zavarovanja. — Promet pri kmetijski bolniški blagajni je zelo velik, kar kaže število letnih 33.000 prijav oziroma odjav. To pa tudi jasno kaže, da je število stalnih delavcev v kmetijstvu vedno manjše in da se nestalnost tudi pri kmečkih delavcev vedno bolj veča.

Dohodki pri kmetijski bolniški blagajni so znašali v lanskem letu 9 milijonov šil. Prebitek je bil samo 40.000 šilingov. Od dohodkov je bilo porabljenih 88% na izplačila za zavarovance, 9% pa za stroške uprave blagajne. Koroška ima izmed vseh zveznih dežel najnižji prispevek, zato pa je umevno tudi dobiček najnižji, celo nižji kakor v mali Predarlški.

sna. Marsikje se je mladina, ki se po naravi lahko prilagodi, navzela drugega duha. Tam, kjer je na njo imela vpliv družinska vzgoja, so vzdržali. Vendar jo je svetovni val potegnil za seboj, ker mlad človek še nima tako močno razvitega spoznanja. Zato se je navzela novih nukov in mišljenj, ne glede na nauke, ki jih je sprejela od dobrih staršev in vzgojiteljev. Mnogi, ki so bili prej še otroci, so tekom let vojne izven lepe družinske vzgoje odrasli v samostojne člane človeške družbe. Sedaj, ko si ustvarjajo lastno družinsko življenje, ne čutijo potrebe po nečem lepem, skupnem, plemenitem, kakor nimajo pravega smisla za lepo družinsko življenje in vzgojo otrok. Česar so bili sami oropani, ne znajo dati svojim otrokom.

Minila je vojna vihra. Razmere so se v marsičem že uredile in se še urejujejo. Le pri vzgoji ni videti pravega napredka. Starši, vzgajajte svoje otroke za življenje. Začrtajte jim pot v boljšo bodočnost, ki je le v samopremagovanju. Navadite jih, da se bodo znali pred vsakim važnim življenjskim korakom zbrati in da bodo znali izbirati med dobrim in boljšim. Trden temelj vzgoje je v krščanski ljubezni, ki ne vidi samo sebe, ampak ima odprte roke in srce za svojega bližnjega.

Ven iz pretiranega materializma, ki človeka drži priklenjenega na svetne dobrine! Starši, pri vzgoji mladostnika nikar ne podpirajte njegove sentimentalnosti. Od same nežnosti in mehkebe, ki je človekovemu srcu res najbolj po volji, ne boste imeli otrok odločne, klene volje. Življenje človeku ne prizanaša. Slabiči bodo trpeli. Zato ljubite svoje otroke s pravo ljubeznijo, ki je do njih mogoče kdaj nekoliko hladna, a za njihovo bodočnost bolj primerna.

Prav te dni mi je rekla neka mati, da pri vzgoji svojih doraščajočih otrok opaža, da so tako radi brez nadzorstva, si iščejo skritih in samotnih krajev, kjer imajo svoje pogovore, ki jih pred starši-vzgojitelji skrivajo. Kje je tista lepa odkritosrčnost otrok do staršev? Starši naj bi bili otroku svetovalci v vseh življenjskih vprašanjih. In vendar v praktičnem življenju vidimo večkrat ravno nasprotno. Oče in sin si v družini in v družbi nimata kaj povedati, ob tujcu — prijatelju pa nikoli besed ne zmanjka. Tudi hči se pri delu ob materi dolgočasi — s prijateljico si ima pa toliko povedati. Radi bodimo z mladino skupaj. Potrudimo se, da se ne bo ob nas dolgočasila. Mladina pa naj ne misli, da so morebitni opomini staršev-vzgojiteljev šikaniranje. Tako misli in govori nevzgojen, neznačilen in nehvaležen otrok.

O zdravju in bolezni

Pogosto govorimo o zdravju in o bolezni. Kaj pa je zdravje? Zdrav je oni, ki more nemoteno vršiti vse posle; zdravo je telo, ki se more nemoteno odzivati na zunanje in notranje dražljaje, ne da bi pri tem nastale kake spremembe ali motnje. Ako se n. pr. kdo pri najmanjšem naporu hitro in močno poti, je to motnja, ki je znak bolezni; prav tako, ako se pri majhnem naporu prehitro utruji. V polni meri zdravih ljudi ni; zato govorimo o zdravju vse dotlej, dokler ne občutimo kake pomanjkljivosti v telesnih ustrojih in motenj v življenjskih dogajanjih.

Bolezen je moten odziv na dražljaj; posledica so spremembe ali motnje. Tako je znak obolenja glavobol, zobobol, nahod itd. Da se bolezen more sploh začeti, so potrebni notranji in zunanji činitelji. Tak notranji činitelj je dovzetnost ali občutljivost, pravimo tudi sprejemljivost za bolezen. Nekateri so večjo ali manjšo sprejemljivost za to ali ono bolezen že podedovali, drugi so si jo v teku življenja pridobili ali pa so ono prirojeno odpornost oslabili. Razuzdano življenje, neredno življenje, slaba prehrana itd. utegnejo povečati sprejemljivost in zmanjšati odpornost za to ali ono bolezen. Prav tako si moremo odpornost proti bolezni okrepiti. Tudi to se more zgoditi na več načinov, med drugimi z rednim življenjem, krepitvijo telesa itd.

Zunanji pogoji ali činitelji bolezni so vsi prekomerni vplivi, ki izvirajo iz različnih virov: mehanski (udarci, urezi itd.), kemični (strupi), žarkovni (svetloba, plamen), mikrobní (baci, bakterije itd.).

Odpornost in sprejemljivost za bolezen zavisita od več činiteljev, n. pr. od tipa ali konstitucije (k debelosti nagnjeni hitreje in težje obole neko kilavi, mršavi; moški za nekaterimi boleznimi hitreje nego ženske); starost: otroci česče za škrlatico, davico i. dr. nego odrasli; letni časi: nekatere bolezni razsajajo bolj v jeseni in spomladi nego druge itd. Nekateri bolezni so endemične, to je trajno le v določenem kraju n. pr. kuga v Indiji, golšavost v Alpah; druge včasih nenadoma v večjem obsegu izbruhnajo; pravimo jim epidemije.

Človek ima pa v sebi tudi razna naravna varovala, ki ga varujejo pred obolenjem in zunanjimi kvarnimi vplivi. Taka varovala so n. pr. koža, ki varuje, dokler ni ranjena, da ne pridejo škodljivi vplivi, n. pr. drobnorazsežne (mikrobi) v telo, bele krvničke (bela krvna telesa), ki žro tujke (mikrobe in nesnago), ki pridejo v krvni in mezovalni obtok; telo pa izloča tudi protistrupe, ki uničuje nevarne povzročitelje bolezni.

Močan, od večine sodobnih zdravnikov še nepriznan činitelj, je duša. Mnoge, ne le duševne, ampak tudi telesne bolezni izvirajo iz nekakih duševnih krčev, ki so se pojavili v duši, vsled nenadnega, hudega razburjenja, velikih, trajnih skrbi ali razklanosti med življenjem in prepričanjem (n. pr. mladostni greh, ki ga človek ni obžaloval in trajno grešno življenje vplivajo podzvestno na organizem) itd. Zato računajo moderni zdravniki, psihiatri, to je oni, ki ne zdravijo le duševnih bolezni, temveč tudi po duši telesne, tudi z dušo, kot činiteljem zdravja oziroma bolezni.

(Nadaljevanje)

AMERIŠKA ŽETEV BO ZELO UGODNA

Ameriško kmetijsko ministrstvo poroča, da so se izgledi letošnje žetve v Združenih državah v avgustu izboljšali in da je zato pričakovati, da bo ta žetev zaostajala samo malo za rekordno.

Ministrstvo ceni v svojem poročilu letošnji pridelek koroze na 3.185.237.000 bušlov, lani so pridelali koroze 2.941.423.000 bušlov, povprečje 1941-50 pa je bilo 3.011.652 tisoč bušlov. Le trikrat je torej bil pridelek koroze v Združenih državah večji kot bo letos.

Pridelek pšenice pa cenijo na 1.298.295 tisoč bušlov in bo zaostajal samo za rekordno žetvijo samo zelo malo.

Skupna žetev rži in pšenice je bila leta 1951 987.474.000 sušlov, desetletno povprečje pa je bilo 1.084.664.000 bušlov.

NAJBOLJŠI STROJ ZA KOPANJE KROMPIRJA

Za nagradno tekmovanje, pri katerem naj ugotovijo najprimernejši stroj za kopanje krompirja, ki ga je organizirala angleška poljedelska zveza, so dosedaj prijavitili tri stroje iz Švedske, po enega iz Nizozemske in Danske in 20 iz Velike Britanije. Tekmovanje bo na težki in kameniti zemlji.

Alfa-molzne naprave, traktorje in vse kmetijske stroje dobavlja poceni

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa. Völkemarkter Strasse Nr. 117

Nova stanovanjska poslopja v Celovcu

Na Rosentaler Strasse so dogradili stanovanjski blok, v katerem je 28 družin našlo svoj dom, mir in srečo. Vsak ve, kako težko je s stanovanjem v Celovcu. Če se je sedaj pripetil svetel dogodek, da je s posredovanjem mestne občine celovške bilo zgrajenih že dokaj stanovanjskih poslopij, ki ustrezajo vsem zahtevam sodobne higijene, je treba to posebej pozdraviti. Ta stanovanjska poslopja tudi niso prva. Tudi v bodočem letu bodo zrastle nova in nadaljnje številne družine bodo našle svoj kotiček.

Prijetno stanovanje je pač tisti važen pogoj v našem življenju, kjer smo res za sebe, kjer se počutimo gospodarje in kjer moremo neovirano razvijati svoje načrte za bodočnost.

Seveda so pa za doseg te stanovanj tudi bodoči lastniki teh stanovanj morali doprinesti svoje. Treba je bilo dolga leta štediti in ti prihranki so

Razumljivo je, da so sedanji srečni stanovalci z največjim zanimanjem spremljali vse mesece gradnje poslopij, v katerih bodo doživljali svojo družinsko srečo in mir. Za doseg tega cilja je bilo treba mnogo vztrajnosti, pritrgovanj in ljubezni do stvari. Tisti, ki so to zmogli in znali doprinesti, sedaj žanjejo.

ALOIS KARNER

slikarski mojster
Celovec-Klagenfurt, Lemischgasse 12
Izvršuje vsa v stroko spadajoča dela

Otvoritev štirih novih stanovanjskih poslopij, je bila povod prigrizni svečanosti, na kateri sta govorila celovski župan Graf in podžupan Scheucher. Gospod podžupan je v svojem nagovoru dejal: „Vsaka doba ima svoje značilnosti in spomenike. Tako naj bodo te stanovanjske hiše spomeniki našega časa in v njih naj ljudje zadovoljno in srečno stanujejo in živijo.“

Od tveganj, ki so sodelovali pri izgradnji teh stanovanjskih poslopij, je treba omeniti predvsem na splošno priznano podjetje Andlinger, Celovec, Adler Gasse, ki je montiralo vse sanitarne naprave v 28 stanovanjih, in to nadvse točno in solidno. Velik delež na dovršitvi stanovanj si je pridobilo podjetje Leopold Haslinger, gradbeno in pohištveno mizarstvo, Celovec, Villacher Strasse 43. Električne in tehnične napeljave je izvedla tvrdka Ing. Rudolf Massatti, Celovec, 10. Oktober Strasse 14. Slikarska in plesarska dela sta izvršili tvrdki Zahorka, Celovec, Paulitschgasse in pa Karner, Celovec, Lemischgasse 12.

Alfons Zahorka

SLIKARSKI MOJSTER

CELOVEC — KLAGENFURT

Paulitschgasse 16 — Tel. 18-69 u. 14-59

jim omogočili stanovanja, v katerih se jim ni treba bati, da bi jih tako ali drugače morali kdaj zapustiti, kajti prihranki, ki so jih vložili, jim zagotavljajo takorekoč lastništvo prostorov, v katerih žive.

Sanitarne naprave v vseh 28 stanovanjih smo v dogovorjenem času napeljali

Fritz Andlinger

sanitarne naprave in centralne kurjave

Celovec — Klagenfurt, Adlergasse 4. Tel. 20-50

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Leopold Haslinger

Celovec — Klagenfurt, Villacher Strasse 43 in 141, Tel. 30-4-79

Pohištvo, portali, oprema trgovskih prostorov.

Dobro jutro — dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki populatonski oddaji

28. sept.: 7.15 Verski govor — Koncert. — 29. sept.: 14.30 Tedenski pregled — Iz svet. literature. (Balzac). — 30. sept.: 14.30 Zdravnik — Po svetu. 18.30 Kulturni pregled. — 1. okt.: 14.30 Za ženo. — 2. okt.: 14.30 Petje. 18.30 Literarna oddaja (S. Gregorčič). — 3. okt.: 14.30 Komentarji — Zanimivosti. — 4. okt.: 8.45 Iz slov. literature — Šport. — 5. okt.: 7.15 Verski govor — Glasba.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327,1m oddaja za inozemstvo.

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 kc sek

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00 — Ob nedeljah: 8.00—24.00 — Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15. — Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

Pozor, naglušni! Brezplačno predvajanje vseh tipov: LV 5.1605 OV 5.1430 VV 5.1270 AV 5.1710 SV 5.1400

Radio Schmidt, Celovec, Bahnhofstr. 22

KÄRNTNER

AUTOSALON

lastnik Alex Polgar

HERRENGASSE 10

Celovec-Klagenfurt, Tel. 44-24

LOHNER-motorni kosači in avtomobili

tovarniško novi ali priložnostni nakupi

Prodaja - nakup - komisija

25. septembra: 13.00 Domači odmevi. 19.00 Slovensčina za Slovence. 20.30 Okno v svet. 20.00 Koncert sopranistke Vuge-Kralj. — 26. septembra: 13.00 Glasba po željah. 18.15 Bartok: Koncert za violino. 19.00 Osebnosti in usode naših dni. 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 22.30 Razni solisti. — 27. septembra: 13.00 Šramel kvintet in moški duet. 13.30 Kulturni obzorik. 19.00 Pogovor z ženo. 20.00 Smetana: Moldava. 21.00 Malo za šalo — malo zares.

PARIZ

Val 30.17 in 41.89 metrov

Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“

(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

VOLNA ZA PLETENJE

v vseh vrstah in barvah po najugodnejših cenah v strokovni trgovini
MAX POLLANZ
Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 8a

KARL POTSCHER

konjski mesar
Celovec
Pischeldorferstr. 12
Telefon 15-22

Prevzemamo tudi za-
varovane konje. Če sila,
kolijemo podnevi in
ponoči.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kaj je menica? — Menica je kos papirja, na katerem je podpisan en pameten človek, pa večkrat — dva neumna.

Zakaj je smrt najboljši zdravnik? — Ker pride samo enkrat.

Kakšna je razlika med teboj in meno? — Da ti nisi jaz in jaz nisem ti.

Živinorejci, pozor!

57. PLEMENSKI SEJEM ZA PSE-
NIČNO-RJAVO ŽIVINO
v št. Vidu ob Glèni

V sredo, dne 1. oktobra, popoldne posebna ocena živali in porazdelitev v skupine po vrednosti.

V četrtek, dne 2. oktobra, ob 9.30 začetek sejma.

Prignanih bo okrog 80 mladih bikov in 60 krav ter telic.

Vse živali bodo pred dogonom pregledane!

ROMAN RITTER

Celovec-Klagenfurt, Burggasse

izdeluje kliseje vseh vrst — fotografske, črtkane in jedkane.

URADNE OBJAVE

Magistrat deželnega glavnega mesta Celovec
U.-odd. 3 B. — V samostojnem delokrogu

RAZGLAS

Letošnji jesenski sejem (Uršulin sejem) bo v ponedeljek, dne 27. oktobra 1952. Kramarski sejem bo na prostorih Neuer Platz, Postgasse in na vzhodni cesti benediktinskega trga. Z dovoljenjem urada koroške deželne vlade (veterinarski urad) bo tega

dne na Geyerschütt tudi živinski sejem. Prijave za prostor na kramarskem sejmu je treba vložiti pisмено najkasneje do četrta, dne 23. oktobra 1952, pri mestnem sejemskem uradu, Schlachthofstrasse 7.

Razdelitev prostorov bo v nedeljo, dne 26. oktobra 1952, ob 17. uri na prostoru Neuer Platz. O prostorih, ki takrat ne bodo prevzeti, odloča izključno samo tržni urad.

Tržnih stojnic ni nobenih na razpolago.

POSTELJNINA

za doma	šilingov
Tkanina, 80 cm	9.80, 9.10, 6.80
Blago za prevleke, 136 cm, beljeno in nebeljeno od	13.80
Molino bombaž, 136 cm od	18.20
Platno za prevleke, 130 cm beljeno	19.00
Posteljina, rožasta, 130 cm od	23.90
Krep-bombažaste ali plavo-bombažne brisače od	10.50
Blago za rjuhe, čisti bombaž, 140 cm	19.60
Blago za pregrinjala, 80 cm, rožasto od	15.10
Blago za pregrinjala, 120 cm	23.60, 21.70
Donaleum namizni prt 175/280 cm	185.00
Kreton prešite odeje 130/185 cm od	154.00
Odeje iz čiste volne, gladke, sive 105.00, 93.00	
Sannwald prešite odeje v različnih cenah in kakovostih.	

Za jesen:

Domače blago, se ne mečka, ga nosite kot volno	27.65
Hämmerle modno blago od	21.40
Flaneta za pižame od	17.20
Sportna flaneta za smučarske srajce od	19.99
Flaneta in barhent za spalne srajce od	22.00
Vistra blago za bluže, 80 cm, belo, rožnato, banana, vodno zeleno	8.80
Velika zaloga la popelinastih srajc	

Rosbacher

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 3

Globoko užaloščeni sporočamo, da je naš sodelavec in dragi tovariš, gospod

stavbni mojster Emanuel Liberi

za vedno odšel od nas dne 18. septembra 1952, po daljši in težki bolezni, v starosti 74 let. Predsedstvo in nameščenci Koroške deželne kmetijske zbornice žalujejo za neutrudljivim sodelavcem in dobrim tovarišem, ki je bil pripravljen pomagati ob vsaki priliki. Pa tudi kmetstvo na deželi, zlasti pa naši kmečki delavci, ne bodo pozabili njega, ki jim je izdeloval načrte za njih prijetne domove.

Slava njegovemu spominu.

Slovesen pogreb je bil v soboto, dne 20. septembra, ob 17. uri na pokopališču pri sv. Martinu v Celovcu.

Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo na Koroškem

Predsedstvo Obratni svet Delavci in nameščenci

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Prechtl

Predstave ob 16.00 18.15 in 20.30

Od 26. do 29. IX. „Die rote Lola“

Stadttheater

Začetek ob 15.30, 17.45 in 20.30 uri

Od 26. do 29. IX. „Der zerbrochene Krug“

Od 30. do 2. X. „Das letzte Paradies“

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri dopoldne.

Od 26. do 29. IX. „In Rache vereint“

Od 30. IX. do 2. X. „Die Frau ohne Gewissen“

KINO DOBRLA VAS

Predstave ob sredah in sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 4. uri popoldne

Sobota, 27. sept.: „Die Göttin vom Amazonas“

Nedelja, 28. sept.: „Die Göttin vom Amazonas“

MALI OGLASI

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsemu ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“

Gumijasti in dežni plašči vseh velikosti najceneje pri

V. TARMANN

Celovec-Klgl., Völkermarkterstr. 16

Oglašuj v našem listu

Korošci!

zahtevajte pri svojem trgovcu domači sir

Gailtaler-Bergkäse

kg po S 23-70 in

Gailtaler-Schachtelkäse

škatljica z 240 gr.

S 5-34